

ENTI RREGULLATOR I UJIT

RAPORT

BILANCI I UJIT I SHOQËRIVE UK (VITI 2023)

Tiranë, 2024

PËRMBAJTJA

1. Të Përgjithshme	5
2. Metodologjia e Hartimit të Bilancit të Ujit.....	7
2.1 Bilanci i Ujit, Komponentët Përbërës të Tij	8
2.2 Analiza e Ujit Pa të Ardhura (UPA) për Shoqëritë Rajonale në shkallë vendi.....	8
3. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Berat	10
4. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Dibër	14
5. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Durrës	18
6. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Elbasan.....	21
7. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Fier.....	25
8. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Gjirokastrë.....	28
9. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Korçë.....	32
10. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Kukës	35
11. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Lezhë.....	39
12. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Lushnje.....	42
13. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Pogradec	45
14. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Sarandë	49
15. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Shkodër	52
16. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Vlorë	56
17. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Tiranë.....	60
18. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Vorë	63
19. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Kamëz	67

LISTA E TABELAVE

Tabela 1. Bilanci i Ujit sipas IWA-s	7
Tabela 2. Bilanci i Ujit në nivel kombëtar për Vitin 2023.....	9
Tabela 3. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	11
Tabela 4. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	11
Tabela 5. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Berat – Viti 2023.....	12
Tabela 6. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	15
Tabela 7. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	15
Tabela 8. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Dibër – Viti 2023.....	16
Tabela 9. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	18
Tabela 10. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	18
Tabela 11. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Durrës – Viti 2023.....	19
Tabela 12. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	22
Tabela 13. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjarë dhe Disponibiliteti i Burimeve	22
Tabela 14. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Elbasan – Viti 2023	23
Tabela 15. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	25
Tabela 16. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	25
Tabela 17. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Fier – Viti 2023.	26
Tabela 18. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare më Matje dhe Aforfe	28
Tabela 19. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	29
Tabela 20. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Gjirokastrë – Viti 2023.....	29
Tabela 21. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe.....	32
Tabela 23. Bilancit i Ujit për ish Shoqërinë Rajonale UK Korçë sh.a.- Viti 2023.....	33
Tabela 24. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	35
Tabela 25. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	36
Tabela 27. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	39
Tabela 28. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	39
Tabela 29. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Lezhë – Viti 2023	40
Tabela 30. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	42
Tabela 31. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	43
Tabela 32. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Lushnje – Viti 2023	43
Tabela 33. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare më Matje dhe Aforfe	46
Tabela 34. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	46
Tabela 35. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Pogradec – Viti 2023	47
Tabela 36. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	49
Tabela 37. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	49
Tabela 38. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Sarandë – Viti 2023	50

Tabela 39. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjarë me Matje dhe Aforfe	52
Tabela 41. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Shkodër – Viti 2023	54
Tabela 42. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjarë me Matje dhe Aforfe	56
Tabela 43. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	56
Tabela 44. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Vlorë – Viti 2023.....	57
Tabela 45. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	60
Tabela 46. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	60
Tabela 47. Bilancit i Ujit për Shoqërinë UK Tiranë- Viti 2023.	61
Tabela 48. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	63
Tabela 49. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	64
Tabela 50. Bilanci i Ujit për Shoqërinë UK Vorë – Viti 2023.....	65
Tabela 51. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe	67
Tabela 52. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve	67
Tabela 53. Bilanci i Ujit për Shoqërinë UK Kamëz – Viti 2023.....	69

1. Të Përgjithshme

Treguesi Uji Pa të Ardhura, lidhet ngushtësisht me cilësinë e shërbimeve që shoqëritë i ofrojnë konsumatorëve si edhe në qëndrueshmërinë financiare të tyre. Për këtë arsye ERRU harton çdo vit Raportin e Bilancit të Ujit për shoqëritë që operojnë në Sektorin Ujësjellës- Kanalizime. Ky raport merr një rëndësi të veçantë për një menaxhim racional të sektorit sepse trajton në mënyrë të veçantë treguesin e Ujit Pa të Ardhura, pra humbjet e ujit, në një kohë kur ndryshimet klimaterike dhe ngrohja globale kërkon masa konkrete sidomos për ruajtjen dhe menaxhimin e burimeve ujore për uji të pijshëm. Organizimi i ri i shoqërive, në 14 shoqëri rajonale në sektorin UK si dhe 3 shoqëri ende të pa rajonalizuara UK Tiranë, UK Kamëz dhe UK Vorë, ka sjellë nevojën për një strukturim të ri të analizës mbi UPA dhe “Bilancin e Ujit” në tërësi.

Kjo analizë i vjen në ndihmë çdo shoqëri rajonale duke i mundësuar asaj që nëpërmjet analizës se komponentëve përbërës të Bilancit të Ujit, për çdo njësi dhe në tërësinë e shoqërisë rajonale, të njihet në mënyrë analitike me nivelin e humbjeve (UPA), të nën komponentëve të saj, arsyet e veçanta të nivelit të lartë të humbjeve të ujit, nevojën dhe mënyrën e monitorimit të humbjeve, problematikat e faturimit me matje dhe aforfe, si dhe rekomandimet që ERRU jep për çdo shoqëri UK për të realizuar përmirësimet e nevojshme në punën e tyre.

Duke patur parasysh gjendjen teknike të sistemeve të furnizimit me ujë si mungesën e matësve në burim, mos organizim të rrjeteve shpërndarëse bazuar në konceptin e Zonave më Matje të Pavarura (DMA-të), mangësitë në mjetet dhe metodat e monitorimit të konsumit, është vendosur që si metodologji e llogaritjes së nën komponentëve të Bilancit të Ujit të përdoret ajo nga “lart-poshtë” (top-down), ku fokusi kryesor në llogaritjen e humbjeve totale është përcaktimi i humbjeve të dukshme, dhe më tej përcaktohen ato reale.

Viti 2023 ishte viti i parë kur shoqëritë e ujësjellësve kanë operuar si shoqëri rajonale dhe analiza krahasuese me vitin 2022 do të shërbejë si bazë për të gjykuar mbi problematikat reale të shoqërive që operojnë në sektor. Shoqëritë e ujësjellësve duhet të monitorojnë dhe menaxhojnë mire burimet e tyre ujore në mënyrë efektive për të zvogëluar humbjet dhe përdorimin e tepërt të ujit të pijshëm. Gjatë monitorimit të humbjeve të ujit konstatohet se pakësimi i humbjeve të ujit shpesh neglizhohet, shoqëritë UK konsiderojnë si zgjidhje rritjen e prodhimit kundrejt reduktimit të UPA.

Për sa më sipër, ERRU me vendimin nr.46, datë 27.12.2013 të Komisionit Kombëtar Rregullator, vendosi që çdo shoqëri UK që operon në Shqipëri të vlerësojë dhe monitorojë humbjet e ujit duke hartuar formatin e “Bilanci i Ujit”, të dhënat e të cilit përpunohen nga sektori teknik dhe licencave i ERRU-së. Ky format bazohet në bilancin e ujit të hartuar nga Shoqata Ndërkombëtare e Ujit (IWA), i cili është dhe formati më i mirë ndërkombëtar për identifikimin, matjen dhe analizimin e humbjeve të ujit.

Formati mbi humbjet e ujit ndihmon shoqëritë e ujësjellësit të kuptojnë origjinën dhe natyrën e humbjeve të ujit. Në të paraqiten të dhëna mbi variablat “Sasia e ujit që hyn në sistemin e furnizimit”, “Konsumin e Autorizuar”, Humbjet Administrative (të dukshme)” si dhe Humbjet Reale (fizike).

Bazuar në bilancet e dërguara, ERRU përgatit raportin vjetor “**Bilanci i ujit për shoqëritë UK**” në të cilin aktorët e interesuar njihen me nivelin e UPA në rang sektori dhe të 17 shoqërive UK më vete. Gjithashtu ky raport analizon çështjet që kanë të bëjnë me shërbimin e furnizimit me ujë si prodhimi, faturimi, konsumi i autorizuar i faturuar dhe i pa faturuar, konsumin mesatar ditor, lidhjet e paligjshme, pasaktësitë në matje etj.

Niveli i lartë i Ujit Pa të Ardhura në sektorin UK dhe ritmi i ngadaltë i përmirësimit të tij, ende mbeten shqetësimi më i madh për ERRU-në. Procesi i reduktimit të UPA-së kërkon vëmendjen e duhur dhe të vazhdueshme nga çdo shoqëri ujësjellësi. Përmirësimi organizativ, ndarja e rrjetit me flukse të matura sipas zonave të menaxhimit të presionit (PMA) dhe zonave të matura administrative (DMA), ndihmojnë për të identifikuar, përcaktuar dhe menaxhuar humbjet reale. Rritja e saktësisë në matje për ujin e prodhuar dhe konsumin e matur të klientëve ndihmon për të saktësuar nivelin e UPA dhe shfrytëzimin e burimeve me efikasitet. E rëndësishme është dhe ndërgjegjësimi publik, raportimi i rrjedhjeve në kohë sjell kursim të ujit dhe reduktim të humbjeve.

Hartimi i planeve 5 vjeçare të biznesit, përfshirja në to i planeve të veprimit për reduktimin e UPA, duhet të jetë pjesë përbërëse e pashmangshme e politikës së menaxhimit të një shoqërie ujësjellësi. Gjatë procesit të hartimit të raportit është konstatuar se pjesa dërmuese e shoqërive UK, paraqesin nevoja për përmirësimin dhe zhvillimin e vazhdueshëm të kapaciteteve njerëzore që nënkupton së pari transferimin e njohurive, përvojës, aftësive dhe vlerave për të realizuar procesin e reduktimit të UPA sipas planeve të veprimit të përcaktuara.

***ERRU** thekson se, përkushtimi gjatë hartimit të Bilancit të Ujit, vlerësimi i komponentëve përbërës të tij, bazuar në matje apo vlerësime sa më pranë vlerave reale, është përcaktues në saktësinë e nivelit të Ujit Pa të Ardhura të çdo shoqërie UK. Analiza e bilancit të ujit është thelbësore për të siguruar një menaxhim të qëndrueshëm dhe të efektshëm të burimeve të ujit, duke garantuar që shoqëria të ketë akses në ujë të pastër dhe të sigurt.*

Për vitin 2023 u konstatua se “shërbimi i furnizimit me ujë” realizohet për 75.3 % të popullsisë në juridiksion me një rënie prej 2.7% nga viti 2022, kjo ulje vjen edhe si rezultat i korigjimit të të dhënave nga formimi i shoqërive rajonale UK.

Shoqëritë UK kanë prodhuar 317,431,848 m³ ujë, nga të cilat 59.86% raportohet i matur dhe 38.5% i vlerësuar.

Uji Pa të Ardhura në rang sektori qëndron në nivele të pakënaqshme edhe për këtë vit ka një rënie me 0.92%. Aktualisht, **Niveli i UPA është 64.7%**. Humbjet reale përbëjnë 48.61% të humbjeve të përgjithshme ndërsa Humbjet administrative 51.39 % të tyre.

Konsumi i Autorizuar i Pa Faturuar, përbën 0.62 % të UPA.

Humbjet nga prezenca e lidhjeve të paligjshme në rrjetet e transmetimit dhe të shpërndarjes përbëjnë 67.3 % të humbjeve administrative ndërsa humbjet nga pasaktësia në matje në prodhim dhe në konsumatorë rezultuan 32.7% e tyre.

Konsumi i Autorizuar Total rezultoi 114,110,631 m³ujë. Konsumi i Autorizuar i Faturuar matet në nivelin 81.24 %.

Prodhimi i ujit litra/ditë, për banor përgjithësisht është i mjaftueshëm për furnizimin me ujë 24/7 të banorëve, reduktimi i Ujit Pa të Ardhura dhe pajisja e burimeve të shfrytëzueshme me ujëmatësa duhet të jetë pikësynimi për të gjitha shoqëritë UK.

Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023, ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Edhe në këtë raport janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022, pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi edhe më e ulët, por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Analiza e mëposhtme nxjerr në pah gjithë problematikat mbi Bilancin e Ujit, UPA dhe nën komponentët përbërës të tij.

2. Metodologjia e Hartimit të Bilancit të Ujit.

Bilanci i Ujit hartohet duke respektuar formatin e Shoqatës Ndërkombëtare të Ujësjesve (IWA). Qëllimi kryesor në respektimin e këtij formati është unifikimi i metodologjisë dhe terminologjisë për të gjithë shoqëritë UK duke i vendosur ato në të njëjtat kushte vlerësimi për secilin nga komponentët e bilancit të ujit.

Aktualisht për hartimin e bilancit të ujit nga shoqëritë UK përdoret metodika e hartimit të komponentëve nga “lart-poshtë” (top-down) e cila nis nga përllogaritja e Konsumit të Autorizuar të ujit dhe më tej vazhdon me llogaritjen e Humbjeve të Dukshme ose Humbjeve Administrative. Përcaktimi i Humbjeve Reale ose Fizike sipas kësaj metodologjie kryhet me deduksion.

Në shoqëritë e ujësjesve të përparuar, me rrjete inxhinierike me matje dhe me teknologjinë e duhur të monitorimit dhe kontrollit të nivelit të humbjeve në çdo pjesë të sistemit, përdoret metoda nga “poshtë lart” (down-top), e cila nuk mund të zbatohet ende nga asnjë prej shoqërive që operojnë në vendin tonë.

Në Tabelën 1, paraqiten komponentët përbërës të Bilancit të Ujit të cilat llogariten duke u bazuar në të dhënat e grupuara vjetore nga çdo shoqëri UK.

Tabela 1. Bilanci i Ujit sipas IWA-s

Uji Prodhuar nga Burimet e Veta	Volumi i Ujit që Hyn në Sistem	Konsumi i Autorizuar	Konsumi i Autorizuar, i Faturuar	Uji i eksportuar	Uji me të Ardhura
			Konsum i Autorizuar, i Pa Faturuar	Konsum i matur	
Humbjet e Ujit	Humbjet e Ujit	Humbjet Administrative		Konsum i matur	Konsum i matur
			Konsum i pamatur	Konsum i pamatur	
			Konsum i paautorizuar	Konsum i paautorizuar	
		Pasaktësia në ujëmatëse	Pasaktësia në ujëmatëse		
		Gabime sistematike në trajtimin e të dhënave	Gabime sistematike në trajtimin e të dhënave		
Humbjet Teknike	Humbjet Teknike	Rrjedhjet në tubacionet e transmetimit dhe shpërndarjes	Rrjedhjet në tubacionet e transmetimit dhe shpërndarjes	Rrjedhjet dhe derdhjet në depot e Shoqërive	
		Rrjedhjet në lidhjet e shërbimit të konsumatorëve deri në pikën e matjes	Rrjedhjet në lidhjet e shërbimit të konsumatorëve deri në pikën e matjes		
Uji Eksportuar (i blerë)					

2.1 Bilanci i Ujit, Komponentët Përbërës të Tij

Volumi i ujit që hyn në sistemin e furnizimit konsiderohet sasia e ujit të prodhuar në një vit kalendarik plus sasinë e ujit të blerë me shumicë nga operatorët e tjerë.

Matja në nivele të kënaqshme në prodhim apo përkushtimi gjatë procesit të vlerësimit të volumit të prodhuar në pikat ku ujëmatësit mungojnë, mbeten faktorë përcaktues në nivelin real të treguesit UPA për çdo shoqëri UK. Ende në sektor ekzistojnë operatorë të cilët nuk zbatojnë siç duhet procedurat gjatë vlerësimit të volumeve e për pasojë treguesi UPA ka rezultuar me luhatje të paarsyeshme nga një vit në tjetrin.

ERRU udhëzon shoqëritë UK se në mungesë të matësve në burim, kaptazhe, puse, veprat e marrjes nga basenet sipërfaqësorë, si dhe në dalje të stacioneve qendrore të pompimit, të zbatojnë siç duhet procedurat e vlerësimit të volumeve duke u bazuar në rekomandimet teknike.

2.2 Analiza e Ujit Pa të Ardhura (UPA) për Shoqëritë Rajonale në shkallë vendi

Të 14 Shoqëritë Rajonale UK si dhe 3 të pariorganizuara ofrojnë shërbimin e furnizimit me ujë vetëm për 75.3 % të popullsisë totale nga 78 % në vitin 2022. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet **951,175 lidhje**, nga të cilat **822,780 lidhje** janë të pajisur me aparate ujëmatës ose **86.5 %** të popullsisë totale. **Prodhimi vjetor 317,431,848 m³** rezulton i matur në nivelin **59.86 %**, ndaj nevoja për aparate ujëmatës në pikat prodhuese është e domosdoshme për të gjitha burimet e shfrytëzueshme.

“Uji Pa të Ardhura” rezultoi në nivelin 64.7 % të ujit që hyn në sistem, shoqëritë faturojnë vetëm 112,152,391 m³ ujë ose 35.33 % të prodhimit. Tabela 2, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, në nivel kombëtar.

Tabela 2. Bilanci i Ujit në nivel kombëtar për Vitin 2023.

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	317,431,848	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	92,699,734	29.20%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	19,452,657	6.13%
Faturimi total	112,152,391	35.33%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	1,958,240	0.62%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	28,449,756	8.96%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	41,872,409	13.19%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	34,166,112	10.76%
Humbjet e dukshme (administrative)	104,488,278	32.92%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	14,922,255	4.70%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	5,099,560	1.61%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	6,163,465	1.94%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	55,055,180	17.34%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjetës	17,590,479	5.54%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	98,830,940	31.14%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	203,319,217	64.05%
UJI PA TË ARDHURA	205,277,457	64.67%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 2:

- Treguesi UPA në nivelin 64.67 % të prodhimit vjetor, rezulton me një përmirësim të lehtë krahasuar me vitin 2022, por përsëri larg nivelit mesatar për sektorin dhe kërkon angazhime serioze për t'u përmirësuar.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i Prodhuar”, është 59.86 % nga 55 % që ishte në vitin 2022 dhe tregon për një përmirësim të këtij treguesi.
- Konsumi total i faturuar është në nivelin 35.33 %, prej të cilit 6.13% është konsum i faturuar i pamatur.
- Numri i lidhjeve me ujëmatës është 822,780 klientë dhe përbëjnë 86.5% të totalit të klientëve nga 82.8% të totalit të klientëve që e merrnin këtë shërbim për vitin 2022, duke çuar në përmirësim të këtij treguesi që ndikon në një menaxhim më korrekt të kërkesës për ujë.

- Niveli i humbjeve reale 31.14% paraqitet me rënie krahasuar me vitin 2022, që ishte në nivelin 34.98%, që vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës që janë në nivelin 17.34%. Analizimi dhe monitorimi i situatës në terren nga ana e çdo shoqërie është domosdoshmëri për uljen e tyre.
- Niveli i humbjeve të dukshme është 32.93 % e volumit të ujit të prodhuar që futet në sistem, i cili vjen, si rezultat i humbjeve nga lidhjet e paligjshme në transmetim dhe shpërndarje në nivelin 22.15 % të prodhimit vjetor ndërsa humbjet nga pasaktësia në matje, nën faturim etj. në nivelin 10.76%, ky nivel paraqitet i përkeqësuar krahasuar me vitin 2022.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërive.
- Në përgjithësi stafet e shoqërive hasin mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit.

Rekomandime:

Ka disa mënyra për të evituar humbjet e ujit nga shoqëritë e ujësjellës kanalizimeve:

- *Menaxhimi i mirë i burimeve ujore: Shoqëritë e ujësjellës duhet të monitorojnë dhe menaxhojnë burimet e tyre ujore në mënyrë efikase për të zvogëluar humbjet dhe përdorimin e tepërt të ujit, duke filluar me pajisjen e të gjitha burimeve me matës.*
- *Mbrojtja e infrastrukturës ujore: Shoqëritë duhet të investojnë në mirëmbajtjen dhe rindërtimin e infrastrukturës ujore për të parandaluar humbjet nga rrjedhjet e ujit dhe dëmtimet e tjera.*
- *Ndërtimi i sistemeve të monitorimit dhe kontrollit: Përdorimi i teknologjisë dhe sistemeve të monitorimit dhe kontrollit mund të ndihmojë në identifikimin dhe parandalimin e humbjeve të ujit në rrjetin e ujësjellës.*
- *Sensibilizimi i publikut: Edukimi i qytetarëve për rëndësinë e ruajtjes së ujit dhe përdorimit të tij të qëndrueshëm mund të ndihmojë në zvogëlimin e humbjeve të ujit.*
- *Përdorimi i teknologjive të avancuara: Shoqëritë e ujësjellës mund të përdorin teknologjitë e fundit për të identifikuar dhe adresuar humbjet e ujit në rrjetin e tyre.*

Në përfundim, bashkëpunimi i të gjithë palëve të interesuara, përdorimi i praktikave të qëndrueshme dhe investimi në infrastrukturë dhe teknologji të përshtatshme mund të ndihmojnë në zvogëlimin e humbjeve të ujit nga shoqëritë e ujësjellës kanalizimeve.

3. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Berat

Shoqëria rajonale UK Berat u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK ose Njësitë, përkatësisht UK Berat – Kuçovë, UK Ura Vajgurore (Dimal), UK Poliçan dhe UK Skrapar. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Berat jepen në **tabelën 3**.

Nga të dhënat e Tabelës 3, probleme të nën faturimit apo të mbifaturimit me matje për shoqërinë rajonale nuk konstatohet as me faturimin aforfe. Për vitin 2023, kjo shoqëri ka përmirësuar faturimin aforfe, (duke ulur edhe numrin e lidhjeve pa matës) pasi ka analizuar arsyet e mbi faturimit aforfe në vitin 2022, të cilën e kishte mbi normën e lejuar, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992, duhet të jetë 150 litra/banor në ditë.

Tabela 3. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh. R. UK Berat	Popullsia me shërbim	Konsumi total në m ³	Konsumi i matur në m ³	Konsumi i pamatur në m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	76,708	3,594,900	2,966,700	628,200	32,627	5,148	122.7	164.6	128.4
Viti 2023	76,708	3,512,000	3,217,000	295,000	34951	3,750	127.2	108.7	125.4

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 4, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 4. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. Berat	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m3)	(l/ditë, banor)		(në m3/vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	76,708	7,970,140	128.4	111,431	100,446,000	2469.6	+2341.2
Viti 2023	76,708	7,578,184	125.4	111,431	100,446,000	2469.6	+2344.2

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 4 shihet se **shoqëria rajonale UK Berat ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit**. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi si dhe sigurimin e ujit për brezat e ardhshëm.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Berat

Shoqëria Rajonale UK Berat, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Berat-Kuçovë, Skrapar, Poliçan dhe Ura Vajgurore ofron shërbimin e furnizimit me ujë vetëm për 76,708 banorë ose 69% të popullsisë totale nga 68.67% në vitin 2022. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 42,229 lidhje, nga të cilat 38,242 lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës ose 90.6 % të popullsisë totale.

Prodhimi vjetor 7,578,184 m³ rezulton i matur në nivelin 10.4 %, nevoja për aparateve ujëmatës në pikat prodhuese është e domosdoshme për të gjitha burimet e shfrytëzueshme.

“Uji Pa të Ardhura” rezultoi në nivelin 46.65 % të ujit që hyn në sistem, shoqëria faturon vetëm 4,043,107 m³ ujë ose 53.35 % të prodhimit. **Tabela 3**, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Berat.

Tabela 5. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Berat – Viti 2023.

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	7,578,184	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	3,694,707	48.75%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	348,400	4.60%
Faturimi total	4,043,107	53.35%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	481,600	6.36%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	385,440	5.09%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	428,889	5.66%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	90,286	1.19%
Humbjet e dukshme (administrative)	904,615	11.94%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	212,976	2.81%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	141,912	1.87%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	529,542	6.99%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	788,400	10.40%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjetës	476,032	6.28%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	2,148,862	28.36%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	3,053,477	40.29%
UJI PA TË ARDHURA	3,535,077	46.65%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 5:

- Treguesi UPA për vitin 2023 është në nivelin 46.65 % dhe ka pësuar një përmirësim të ndjeshëm me 6.23 % krahasuar me vitin 2022 ku humbjet u raportuan me 52.88% të prodhimit vjetor.
- Nga humbjet totale të cilat raportohen 40.29 %, rezulton se 11.94 % janë humbjet e dukshme (administrative) dhe 28.36 % janë humbjet reale (teknike).
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar” në nivelin 10,4 %, bën të pa besueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit.

- Humbjet nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit (5.09%) me një rritje prej 2.35 % nga viti 2022, nuk konsiderohen të besueshme dhe duhen verifikuar në terren.
- Humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin shpërndarës (5.66%) kanë një përmirësim nga 2022 me 1.03 %.
- Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit nën faturim, prodhim etj. raportohet 1.19%, nga 8.11 % në vitin 2022, që mbetet një vlerë e pabesueshme, pasi një arsye është që mungon matja në prodhim plus që dhe niveli i matjes tek konsumatori nuk është 100.
- Niveli i humbjeve teknike raportohet 28.36%, ku pjesën më të madhe e zë niveli 10.40% i humbjeve për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes, vazhdon të jetë e lartë pavarësisht përmirësimit me 9.86 % krahasuar me vitin 2022.
- Konsumatorët familjarë me matje përbëjnë rreth 82.8 % me një rritje 2.8 % nga viti 2022, të numrit total të konsumatorëve, që për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa më afër nivelit 100% të matjes.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi nga stafet për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajtojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Duke patur parasysh që jo të gjithë burimet e furnizimit me ujë janë të pajisur me ujëmatës, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate. Shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanci uji sa më real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjarë me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*

- Në lidhje me përqindjen e lartë të mundshme të lidhjeve të paligjshme, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHEE-së.
- Të ngrihet një Task Forcë e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës se lexuesve të matësive dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.
- Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.
- Të planifikojë investime në ujëmatës për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.
- Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Problematika në disa raste nuk është e njëjtë për çdo njësi. Për këtë duhet ti referohet problematikës në bilancin përkatës të çdo Njësie të veçantë.
- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për tejkalar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

4. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Dibër

Shoqëria rajonale UK Dibër përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Dibër, UK Mat, UK Bulqizë dhe UK Klos. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Dibër jepen në tabelën 6.

Nga të dhënat e Tabelës 6, shoqëria rajonale probleme të nën faturimit apo të mbifaturimit me matje për shoqërinë rajonale nuk konstatohet as me faturimin aforfe. Për vitin 2023, kjo shoqëri ka përmirësuar faturimin aforfe, (duke ulur edhe numrin e lidhjeve pa matës) edhe pse faturimi aforfe në vitin 2022 ka qenë nën normën e lejuar, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992, duhet të jetë 150 litra/banor në ditë.

duhet të analizojë arsyet e mbi faturimit aforfe (nëse përfshijnë në të dhe klientët jo aktivë), sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ditë.

Tabela 6. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Dibër	Popullsia me shërbim	konsumi total ne m3	Konsumi I matur ne m3	Konsumi I pamatur ne m3	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/dite, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	71,177	3,208,900	1,693,000	1,515,900	12,188	10,922	123.6	123.5	148.2
Viti 2023	71,177	3,797,018	2,000,000	1,021,000	14,384	7,779	118.6	112.0	146.2

Referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 7, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 7. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh .R. UK Dibër	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m3)	(l/ditë, banor)		(në m3/vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	71,177	7,333,127	148.2	106,380	14,212,078	366.0	+217.8
Viti 2023	71,177	7,189,000	146.2	106,380	14,212,078	366.0	+219.8

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 7, shihet se shoqëria rajonale UK Dibër ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit pasi ka në total një sasi të disponueshme 366 l/ditë /banorë. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Dibër

Shoqëria Rajonale UK Dibër, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Dibër, Mat, Bulqizë dhe Klos, ka në juridiksion 106,380 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm për 71,177 banorë ose 66.91% të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 23,861 lidhje, nga të cilat 15,912 lidhje ose 66.8 % janë të pajisur me aparate ujëmatës nga 54,2% që rezultojnë në vitin 2022. **Prodhimi vjetor është 7,189,000 m³ dhe është 100% i vlerësuar**, nevoja për aparate ujëmatës në pikat prodhuese është imediate për të gjitha burimet e shfrytëzueshme.

Uji Pa të Ardhura është në nivelin 49.31% të ujit që hyn në sistem për vitin 2023 nga 47,5% që rezultonte në vitin 2022 dhe shoqëria faturon vetëm 3,644,000 m³ ose 50.69% nga 3,849,863 m³ ujë ose 52.5% të prodhimit në vitin 2022. Tabela 8, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Dibër.

Tabela 8. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Dibër – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	7,189,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,572,257	35.78%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	1,071,743	14.91%
Faturimi Total	3,644,000	50.69%
Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	330,091	4.59%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	321,153	4.47%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	338,275	4.71%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	678,860	9.44%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	1,338,288	18.62%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	298,396	4.15%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	129,420	1.80%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	465,300	6.47%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	713,001	9.92%
Humbjet e ujit nga riparimet në linjat e sistemit të Ujësjesit	270,504	3.76%
Humbjet Reale (Teknike)	1,876,621	26.10%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	3,214,909	44.72%
UJI PA TË ARDHURA	3,545,000	49.31%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 8:

- Treguesi UPA në nivelin 49.31 % të prodhimit vjetor, duke rezultuar me përmirësim krahasuar me vitin 2022, megjithëse nën mesataren e sektorit për të gjithë vendin konsiderohet e lartë dhe duhet përmirësuar.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i Prodhuar”, është zero, kjo i bën të pabesueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit.
- Konsumi total i faturuar është në nivelin 50.69%, prej të cilit 14.91% është konsum i faturuar i pamatur, tregues ky që krahasuar me vitin 2022 që ishte 21.82%, tregon përmirësim, por në total ky zë prezanton përkeqësim krahasuar me 2022, ndaj duhet të kihet kujdes.
- Numri i klientëve me ujëmatës është 15,948 klientë dhe përbëjnë 66.8% të totalit të klientëve që ka kjo shoqëri, ku krahasuar me vitin 2022 që ishin 13,367 klientë me ujëmatës ose 54.2%, duke shprehur një përmirësim të këtij treguesi që ndikon në një menaxhim më korrekt të kërkesës për ujë.
- Niveli i humbjeve reale është 26.1%, që vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës dhe në rrjetin e transmetimit në nivelin 14.07 %, paraqitet në përmirësim krahasuar me vitin 2022 që ishte në nivelin 29.05%. Shoqëria duhet të japi argumente të mëtijshme për justifikimin e tyre, të analizojë dhe të monitorojë situatën në terren për mundësinë e uljes së tyre.

- Niveli i humbjeve të dukshme është 18.62 % e volumit të ujit të prodhuar që futet në sistem, i cili vjen, si rezultat i humbjeve nga lidhjet e paligjshme në transmetim dhe shpërndarje në nivelin 9.18 % të prodhimit vjetor dhe humbjet nga pasaktësia në matje, nën faturimi, në prodhim etj. në nivelin 9.44 %.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi stafi has mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit

Rekomandime:

- *Duke patur parasysh që asnjë burim furnizimi me ujë nuk është i pajisur me ujëmatës nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate, shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre, në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, evidentim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës (me prioritete instalimin e matësave në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale) që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, pavarësisht se ato raportohen në disa raste mjaft të ulëta dhe të pabesueshme.*
- *Për humbjet reale që vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës, por dhe në rrjetin e transmetimit duhet të evidentohen nëse janë probleme të gjendjes teknike jo të mirë të rrjetit dhe të planifikohen fonde nga shoqëria për rehabilitimin e tyre, e cila do të çonte dhe në reduktimin e treguesit të Ujit Pa të Ardhura.*
- *Në lidhje me përqindjen që zënë humbjet që vijnë nga pasaktësia në matjen e ujit në prodhim dhe tek konsumatori dhe nën faturimi etj. të cilat janë në nivelin 9.44 % të ujit të prodhuar, shoqëria duhet të thellohet në analizën për të përcaktuar se ku ekziston saktësisht problematika me ujin tek matësat apo tek nën faturimi duke kolauduar matësat/ndërruar matësat e vjetër, kontrolli i punës së lexuesve të matësave.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale, duke filluar me vitin 2023, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të*

bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese. Të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara.

5. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Durrës

Shoqëria rajonale UK Durrës përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Durrës, Kavajë, Krujë dhe Rogozhinë. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Durrës jepen në tabelën 9. Shoqëria Rajonale UK, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK, ka nën juridiksion 338,824 banorë.

Nga të dhënat e Tabelës 9, shoqëria rajonale duhet të analizojë arsyet e mbi faturimit aforfe (nëse përfshijnë në të dhe klientët jo aktivë), sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ditë.

Tabela 9. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Durrës	Popullsia me shërbim	Konsumi total në m ³	Konsumi i matur në m ³	Konsumi i pamatur në m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	281,044	9,681,300	8,007,000	1,674,300	102,433	19,202	92.7	103.4	94.4
Viti 2023	281,044	10,495,870	8,371,010	2,124,860	111,227	10,386	89.2	242.5	102.3

Referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 10, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 10. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Durrës	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banor)		(në m ³ /vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
2022	281,044	55,581,999	92.7	338,824	39,068,500	315.9	223.2
2023	281,044	55,449,151	89.2	338,824	39,068,500	315.9	226.7

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 10, shihet se shoqëria rajonale UK Durrës ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit pasi ka në total një sasi të disponueshme 315.9 l/ditë, banorë. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Durrës

Shoqëria Rajonale UK Durrës, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Kavajë, Krujë dhe Rogozhinë, ka nën juridiksion 338,824 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm për 281,044 banorë ose 83% të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 131,773 lidhje, nga të cilat 120,917 lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës.

Prodhimi vjetor 55,449,151 m³ rezulton i matur në nivelin 76.3%, nevoja për aparateve ujëmatës në pikat prodhuese është imediate, në vitin 2022 rezultoi që problematika ishte kryesisht për burimet e shfrytëzueshme të njësive Kavajë dhe Rogozhinë. **Uji Pa të Ardhura rezulton në nivelin 72.39%** të ujit që hyn në sistem dhe faturohet vetëm në nivelin 27.61% të prodhimit.

Tabela 11, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Durrës.

Tabela 11. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Durrës – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	55,449,151	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	13,155,100	23.72%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	2,153,580	3.88%
Faturimi total	15,308,680	27.61%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	-	0.00%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	10,003,686	18.04%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	4,768,681	8.60%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	3,188,363	5.75%
Humbjet e dukshme (administrative)	17,960,730	32.39%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	2,772,489	5.00%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	554,498	1.00%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	554,498	1.00%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	17,189,433	31.00%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjetës	1,108,996	2.00%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	22,179,914	40.00%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	40,140,644	72.39%
UJI PA TË ARDHURA	40,140,644	72.39%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 11:

- Treguesi UPA në nivelin 72.39 % të prodhimit vjetor, është në nivele mjaft të pakënaqshëm dhe kërkon angazhim serioz pasi rrezikon qëndrueshmërinë financiare të shoqërisë.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar”(76.3%) si dhe konsumi i matur (83.14%) kërkojnë impenjim dhe planifikim të fondeve deri sa të arrihet matja 100% e prodhimit.
- Humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin e transmetimit (18.04%) dhe atë të shpërndarjes prej 8.6% janë në nivele të larta dhe kërkojnë ndërhyrje urgjente nëpërmjet task-forcës për përmirësim për të patur shërbim cilësor të furnizimit me ujë.
- Humbjet teknike (40%) konsiderohen të larta dhe në nivele të pa pranueshme që duhen përmirësuar, ato shkaktohen kryesisht nga humbjet në rrjetin e shpërndarjes (31%) dhe të transmetimit (5%) për të cilat shoqëria duhet të bëjë analizën e duhur për të gjetur arsyet dhe zgjidhjet e duhura për reduktimin e tyre.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve kryhet pjesërisht me zona të ndara me matje (DMA), në përgjithësi hasen vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit nga të gjitha njësitë që përbëjnë shoqërinë rajonale. Trajnimi i stafit është i domosdoshëm për me tepër për ish shoqëritë UK Krujë, Kavajë dhe Rrogozhinë.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë të cilat mundësojnë një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe me gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Shoqëria duhet të marrë masa për gjetjen e fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e ujëmatësve në çdo burim në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa me real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, të cilat janë në nivele të larta e të papranueshme për UK Rajonale Durrës.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*

- Në lidhje me përqindjen e lartë të lidhjeve të paligjshme 26.64%, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa me saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHE-së.
- Të ngrihet një Task Forcë e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësive dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikës me ujë nën faturuar.
- Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkoet.
- Për korrigjimin e normave të faturimit me matje, shoqëria duhet të angazhohet në gjetjen e lidhjeve dyfishe. Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Problematika në disa raste nuk është e njëjtë për çdo njësi. Për këtë duhet ti referohet problematikës në bilancin përkatës të çdo Njësie të veçantë.
- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

6. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Elbasan

Shoqëria Rajonale UK Elbasan u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK Elbasan, UK Librazhd, UK Gramsh, UK Cërrik, UK Belsh dhe UK Peqin. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje për të gjithë zonën e shërbimit, të Sh R UK Elbasan jepen në tabelën 12.

Nga të dhënat e Tabelës 12, nuk konstatohen probleme të nën faturimit me matje, madje shihet një përmirësim i sasisë së ujit nga 112.7 litra/ditë për banor, për vitin 2022, në 108.3 litra/ditë për banor, (duke ju afruar normës mesatare për sektorin 100 litra/ditë për banor) për vitin 2023. Ndërsa, përse i përket faturimit aforfe konstatohen që ka një rritje nga 124.6 litra/ditë për banor, për vitin 2022, në 136.9 litra/ditë, për banor për vitin 2023 edhe pse përsëri është brenda kufijve të lejuar prej 150 litra/ditë, për banor, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992. Kjo shoqëri duhet të fokusohet në verifikimin e numrit të lidhjeve me dhe pa matës (nëse përfshijnë në to dhe klientët jo aktivë).

Tabela 12. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Elbasan	Popullsia me shërbim	konsumi total në m ³	Konsumi I matur në m ³	Konsumi I pamatur në m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	158,201	6,620,447	5,441,847	1,178,600	54,073	10,594	112.7	124.6	114.7
Viti 2023	158,201	6,449,000	5,515,000	934,000	54882	7,352	108.3	136.9	111.7

Referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike, duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 13, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 13. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjarë dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Elbasan	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banor)		(në m ³ /vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	158,201	21,588,400	114.7	234,851	62,692,462	731.4	+616.7
Viti 2023	158,201	24,275,754	111.7	234,851	62,692,462	731.4	+619.7

* Popullsia në juridiksion u korrighua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 13, shihet se shoqëria rajonale UK Elbasan ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshëm, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve të ujit në të gjitha njësitë përbërëse, për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit më ujë 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Elbasan

Shoqëria Rajonale UK Elbasan, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Elbasan, Belsh, Cërrik, Gramsh, Peqin dhe Librazhd ofron shërbimin e mbulimit me ujë për 158,201 banorë ose 67.4 % të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë në total raportohet 68,574 lidhje, nga të cilat 61,015 lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës ose 88.96 %.

Prodhimi vjetor 24,275,754 m³ rezulton i matur rreth 84 % e prodhimit pjesa tjetër e sasisë së ujit që hyn në sistem vlerësohet. Nevoja për aparateve ujëmatës në pikat prodhuese është imediate për të gjitha burimet e shfrytëzueshme. **Uji Pa të Ardhura rezultoi në nivelin 69.46 % të ujit që hyn në sistem** shoqëria faturon vetëm 7,414,104 m³ ujë ose 30.54 % të prodhimit. Shoqëria raporton nivelin e humbjeve të ujit pothuajse në të njëjtin nivel me vitin 2022, që ishte raportuar 69.6%, por ka ndryshuar vetëm raportet e humbjeve të dukshme dhe atyre fizike.

Tabela 14. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Elbasan – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	24,275,754	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	6,469,460	26.65%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	944,644	3.89%
Faturimi total	7,414,104	30.54%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	471,041	1.94%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	849,694	3.50%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	4,317,632	17.79%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	3,562,254	14.67%
Humbjet e dukshme (administrative)	8,729,581	35.96%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	452,875	1.87%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	649,572	2.68%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	1,538,073	6.34%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	3,621,658	14.92%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjetës	1,398,850	5.76%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	7,661,029	31.56%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	16,390,609	67.52%
UJI PA TË ARDHURA	16,861,650	69.46%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 14:

- Treguesi UPA në nivelin 69.46 % të prodhimit vjetor, konsiderohet shumë i lartë dhe që duhet përmirësuar me përparësi.
- “Uji i Prodhuar” i matur është në nivelin 84 % pjesa tjetër e sasisë së ujit që hyn në sistem vlerësohet.
- Humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin shpërndarës 17.79 % konsiderohen të larta e të papranueshme.
- Nga totali i humbjeve 69.46 %, humbjet e dukshme (administrative) zënë 35.96 % dhe Humbjet Reale (teknike) 31.56 %, të cilat konsiderohen mjaft të larta prandaj duhen dhënë argumenta të mëtijshme për justifikimin e tyre.
- Tek humbjet e dukshme pjesën më të madhe e zënë humbjet ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës me 17.79 % dhe humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit nën faturim etj. me 14.67 % të cilat konsiderohen në nivele shumë të larta dhe të patolerueshme.
- Përsa i përket humbjeve reale peshën më të madhe e zënë Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes me 14.92%.

- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajtojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Nevoja për investime në ujëmatës në prodhim për të gjitha pikat është e domosdoshme. Shoqëria duhet të marrë masa për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanci i saktë.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100 %, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, me prioritet instalimin e tyre në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*
- *Për lidhjet e paligjshme, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHE-së.*
- *Të ngrihet një Task Forcë, e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të pasur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.*
- *Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banoreve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-se. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.*

7. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Fier

Shoqëria rajonale UK Fier u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK ose Njësitë, përkatësisht UK Fier, Patos, Roskovec dhe Mallakastër. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banorë më matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Fier jepen në tabelën 15.

Nga të dhënat e Tabelës 15, probleme të faturimit aforfe sërish rezultuan në këtë shoqëri pasi faturohet mbi normën e lejuar, ku referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992, duhet të jetë 150 litra/banor në ditë. Shoqëria duhet të analizojnë arsyet e mbi faturimit aforfe sepse dihet se sa është konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi.

Tabela 15. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Fier	Popullsia me shërbim	Konsumi total në m ³	Konsumi i matur në m ³	Konsumi i pamatur në m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	110,891	5,519,200	3,164,000	2,355,200	35,041	12,496	106.0	221.4	136.4
Viti 2023	110,891	5,623,780	3,737,320	1,886,460	39,680	10,052	115.7	230.6	138.9

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 16, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektivë dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 16. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Fier	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banor)		(në m ³ /vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	110,891	20,788,801	136.4	170,032	48,053,000	774.3	+637.9
Viti 2023	110,891	18,864.00	138.9	170,032	48,053,000	774.3	+635.4

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 16 shihet se shoqëria rajonale UK Fier ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshëm, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit më ujë më 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Fier

Shoqëria Rajonale UK Fier, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Fier, Patos, Roskovec dhe Mallakastër, ka nën juridiksion sipas raportimeve të vet shoqërisë, 322 259 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm për 206 048 banorë ose 63.94 % të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 54,425 lidhje në total, nga të cilat 49.732 janë lidhje familjare ku me matje janë vetëm 39,680 lidhje ose 79,8 % me një rritje 5.1 % nga viti 2022, janë të pajisur me aparate ujëmatës.

Prodhimi vjetor 18,864,000 m³ rezulton i matur në nivelin 77.8 %, nevoja për aparateve ujëmatës në pikat prodhuese është për të gjitha burimet e shfrytëzueshme.

“Uji Pa të Ardhura” rezultoi në nivelin 65.67 % të ujit që hyn në sistem, shoqëria faturon vetëm 6,475.520 m³ ujë ose 34.33 % të prodhimit. **Tabela 17** paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Fier.

Tabela 17. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Fier – Viti 2023.

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	18,864,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	4,308,501	22.84%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	2,167,019	11.49%
Faturimi total	6,475,520	34.33%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	123,660	0.66%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	624,064	3.31%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	3,153,330	16.72%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	4,592,136	24.34%
Humbjet e dukshme (administrative)	8,369,530	44.37%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	643,032	3.41%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	49,464	0.26%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	84,089	0.45%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	2,720,520	14.42%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjellësit	398,185	2.11%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	3,895,290	20.65%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	12,264,820	65.02%
UJI PA TË ARDHURA	12,388,480	65.67%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 17:

- Treguesi UPA në nivelin 65.67 % të prodhimit vjetor, konsiderohet shumë i lartë dhe që duhet përmirësuar.

- Humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin e shpërndarjes (16.72 %) dhe te transmetimit (3.31 %) janë në nivele shumë të larta dhe qe duhen verifikuar ne terren për nivelin real te tyre.
- Në humbjet teknike, humbjet nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes(14.42 % të prodhimit vjetor) konsiderohen mjaft e lartë për te cilat duhen dhënë argumente të mëtejshme për justifikimin e tyre.
- Konsumatorët familjare me matje përbëjnë rreth 72.91 % të numrit total të konsumatorëve, qe për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa me afër nivelit 100% të matjes.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit, kjo gjë është konstatuar nga të gjitha njësitë qe përbëjnë këtë shoqëri rajonale.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Duke patur parasysh që jo të gjithë burimet e furnizimit me ujë nuk janë të pajisur me ujëmatës, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediatë. Shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë qe të hartohet një bilanc uji sa me real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa me afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritete instalimin e matësave në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*
- *Në lidhje me përqindjen e lartë të mundshme të lidhjeve të paligjshme, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHE-së.*
- *Të ngrihet një Task Forcë e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës se lexuesve të matësave dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.*

- Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.
- Të planifikojë investime në ujëmatës për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.
- Për korrigjimin e normave të faturimit me matje, shoqëria duhet të angazhohet në gjetjen e lidhjeve dyfishe. Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Problematika në disa raste nuk është e njëjtë për çdo njësi. Për këtë duhet ti referohet problematikes në bilancin përkatës të çdo Njësie të veçantë.
- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për tejkalar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohe pranë ERRU-se. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

8. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Gjirokastrë

Shoqëria rajonale UK Gjirokastrë u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK ose Njësitë, përkatësisht UK Gjirokastrë, Tepelenë, Këlcyrë, Përmet, Libohovë, Dropull dhe Memaliaj. Të dhëna të përgjithshme në lidhje më popullsinë e shërbyer, konsumin për banorë më matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Gjirokastrë jepen në tabelën 18.

Nga të dhënat e Tabelës 18, për vitin 2023 nuk ekziston problem me faturimin aforfe (110.5 litra/ditë për banorë), ku krahasuar me vitin 2022, ky problem ekzistonte në të gjitha njësitë e Sh. R UK Gjirokastrë, ku dihet që konsumi mesatar për banorë për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ ditë për banorë. Ndërsa faturimi i konsumit të matur është 55.8 litra/ditë për banorë dhe është nën normën mesatare të sektorit 100 litra/ditë për banorë, për këtë shoqëria duhet të analizojë arsyet e këtij nën faturimi duke verifikuar dhe njëherë popullsinë e shërbyer.

Tabela 18. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare më Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Gjirokastrë	Popullsia* e Shërbyer	Konsumi total në m ³	Konsumi I matur në m ³	Konsumi I pamatur në m ³	Nr. lidhjeve më matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							I/ditë, banorë	I/ditë, banorë	I/ditë, banorë
Viti 2022	46,951	3,403,900	1,616,400	1,787,500	17,981	10,464	149.2	283.5	198.6
Viti 2023	132,960	3,575,000	1,825,000	1,750,000	21,000	10,178	55.8	110.5	73.7

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 19, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 19. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Gjirokastrë	Popullsia e Shërbyer*	Uji i Prodhuar që futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit*	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banorë)		(në m ³)	(l/ditë, banorë)	(l/ditë, banorë)
Viti 2022	46,951	7,181,150	198.6	53,314	44,136,000	2268.1	2069.5
Viti 2023	132,960	7,065,100	73.7	145,067	44,136,000	833.5	759.8

* Për popullsinë në juridiksion dhe popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK në aplikimin për ndryshim tarife.

Nga tabela 19, shihet se shoqëria rajonale UK Gjirokastrë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshëm, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit më ujë më 24/7” për çdo njësi furnizimi.

Analiza e Humbjeve për Shoqërinë Rajonale UK Gjirokastrë

Shoqëria Rajonale UK Gjirokastrë, u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK Gjirokastrë, Tepelenë, Këlcyrë, Përmet, Libohovë, Dropull dhe UK Memaliaj. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm **për 132,960 banorë ose 91.7%** të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 31,178 lidhje, nga të cilat 21,000 lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës. **Prodhimi vjetor 7,065,000 m³ rezultoi i matur në nivelin 34.4%**, nevoja për aparate ujëmatës në pikat prodhuese është imediate pothuajse për të gjitha burimet e shfrytëzueshme.

Uji Pa të Ardhuara rezultoi në nivelin 42.55% të ujit që hyn në sistem nga 45.58% raportuar në vitin 2022.

Shoqëria faturon vetëm 4,058,638 m³ ujë ose 57,45 % të prodhimit nga 54.42% në vitin 2022.

Tabela 20, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Gjirokastrë.

Tabela 20. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Gjirokastrë – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në%)
Volumi i ujit të prodhuar që futët në sistem	7,065,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,500,158	35.39%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	1,558,480	22.06%

Faturimi Total	4,058,638	57.45%
Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	58,000	0.82%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	211,450	2.99%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	355,200	5.03%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	753,600	10.67%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	1,320,250	18.69%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	415,000	5.9%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	201,418	2.9%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	308,260	4.4%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	332,910	4.7%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjellësit	370,622	5.2%
Humbjet Reale (Teknike)	1,628,210	23.0%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	2,948,460	41.73%
UJI PA TË ARDHURA	3,006,460	42.55%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 20:

- Treguesi UPA në nivelin 42.55% të prodhimit vjetor megjithëse në trend zbritës krahasuar me vitin 2022 që rezultonte 45.58%, ndonëse nën mesataren e sektorit për të gjithë vendin, përsëri mbetet vend për përmirësime të mëtejshme.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar”, në nivelin 34.4 % është i ulët, gjë e cila bën të pa besueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit.
- Humbjet administrative rezultojnë të jenë 18.69 % të prodhimit dhe rezultojnë si humbje nga pasaktësia në matjen e ujit 10.67% (si rezultat i nënfaturimit, apo pasaktësive në lexim të ujëmatësave, nën faturim), si dhe si rezultat i lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit dhe në rrjetin shpërndarës në nivelin 8.02%.
- Humbjet fizike janë në nivelin 23% të prodhimit dhe rezultojnë si humbje nga rrjedhjet në linjat e transmetimit dhe të shpërndarjes të cilat raportohen në nivelin 10.6%, humbjet për shkak të riparimeve në nivelin 5.2% dhe humbjet nga rrjedhjet në depo dhe ne pompa ne nivelin 7.3%, gjithsesi shoqëria duhet të marri masat për ti verifikuar me saktësisht në terren këto vlera.
- Konsumatorët familjare me matje përbëjnë rreth 67.4% të numrit total të konsumatorëve familjare, që për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa më afër nivelit 100% të matjes.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit për të gjitha njësitë që përbëjnë Shoqërinë Rajonale UK Gjirokastër.

Rekomandime:

- *Duke patur parasysh që pjesa më e madhe e burimeve të furnizimit me ujë nuk janë të pajisur me ujëmatës, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate. Shoqëria duhet të marre masa urgjentë për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real që do të përcaktojë më pas dhe nivelin real të UPA.*
- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilanci të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, pavarësisht se ato raportohen në disa raste mjaft të ulta dhe të pabesueshme.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritete instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*
- *Të ngrihet një Task Forcë, e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilanci e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkoet.*
- *Të planifikojë investime në ujëmatës për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.*
- *Për korrigjimin e normave të faturimit me matje, shoqëria duhet të angazhohet në gjetjen e lidhjeve dyfishe. Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare aktuale) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.*
- *Problematika në disa raste nuk është e njëjtë për çdo njësi. Për këtë duhet ti referohet problematikës në bilanci përkatës të çdo Njësie të veçantë.*

- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

9. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Korçë

Shoqëria rajonale UK Korçë përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Korçë, UK Maliq, UK Kolonjë, UK Devoll, UK Pustec dhe ka në juridiksion e saj 139,025 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet për 125,803 banorë ose 90.5% të popullsisë totale. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Korçë jepen në tabelën 21.

Nga të dhënat e Tabelës 21, shoqëria Rajonale UK Korçë vazhdon të ketë probleme me faturimin aforfe sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/banor në ditë për këtë shoqëria duhet të analizojë me kujdes të dhënat mbi volumet e faturuara dhe numrin e klientëve të faturuar aforfe, për të gjetur dhe arsyet e nën faturimit të tyre.

Tabela 21. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe.

Sh.R. UK Korçë	Popullsia me shërbim	Konsumi total në m ³	Konsumi i matur ne m ³	Konsumi i pamatur ne m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	125,803	4,352,000	4,096,000	256,000	48,700	4,665	97.7	63.8	94.8
Viti 2023	125,803	4,244,000	4,159,000	85,000	49,111	2,068	94.4	45.8	92.4

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë. Për këtë qëllim në tabelën 22, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe kapaciteti i burimeve ujore për gjithë zonën e juridiksionit të shoqërisë rajonale.

Tabela 22. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Korçë	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banor)		(në m ³ /vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	125,803	7,986,998	94.8	139,025	23,235,528	457.8	363.0
Viti 2023	125,803	7,498,990.00	92.4	139,025	23,235,528	457.9	365.5

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 22, shihet se shoqëria rajonale UK Korçë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve të ujit në të gjitha njësitet përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për ish Shoqërinë UK Korçë

Nga analiza e bërë referuar të dhënave të raportuara nga shoqëria rezulton se **prodhimi vjetor prej 7,498,990 m³ rezulton i matur në nivelin 69 %**. Nevoja e aparateve ujëmatës në pikat prodhuese është e domosdoshme për të gjitha burimet e shfrytëzueshme. Shoqëria **faturon vetëm 4,813,140 m³ ujë ose 64.18% të sasisë se ujit të prodhuar** nga 60.98% në vitin 2022. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit më ujë raportohet 59,894 lidhje, nga të cilat 96.4% janë të pajisur më aparate ujëmatës.

“UPA” rezulton në nivelin 35.82 % nga 39.79% që ka qenë në vitin 2022 dhe tregon që është niveli i mirë krahasuar me shoqëritë e tjera dhe shumë afër nivelit të mirë të performancës të objektivit të vendosur nga ERRU. Rrjeti shpërndarës i furnizimit me ujë është i organizuar në zona të pavarura me matje (DMA) sidomos në qytetin e Korçës.

Në tabelën 23, paraqitet bilanci i ujit si dhe komponentët përbërës të tij për ish shoqërinë UK Korçë.

Tabela 23. Bilancit i Ujit për ish Shoqërinë Rajonale UK Korçë sh.a.- Viti 2023.

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	7,498,990	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	4,725,230	63.01%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	87,910	1.17%
Faturimi total	4,813,140	64.18%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	-	0.00%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	139,878	1.87%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	559,512	7.46%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	374,950	5.00%
Humbjet e dukshme (administrative)	1,074,340	14.33%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	737,572	9.84%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	-	0.00%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	4,931	0.07%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	861,611	11.49%

Humbjet e ujit për shkak të riparimeve ne linjat e sistemit të Ujësjetës	7,396	0.10%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	1,611,510	21.49%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	2,685,850	35.82%
UJI PA TË ARDHURA	2,685,850	35.82%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 23:

- Numri i klientëve për shërbimin e furnizimit më ujë raportohet 55,224 lidhje, nga të cilat 92.6% janë të pajisur më aparate ujëmatës që përfitojnë këtë shërbim
- UPA në nivelin 35.82 % të prodhimit vjetor, konsiderohet në nivel të mirë në krahasim me nivelin mesatar të performancës së mirë për sektorin në përgjithësi.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i Prodhuar” në vlerën 69%, kjo gjithsesi cënon vërtetësinë e vlerës absolute të volumit të ujit të prodhuar dhe njëkohësisht nivelin e besueshmërisë së treguesit UPA.
- Konsumi total i faturuar është në nivelin 64.18 % e sasisë së ujit të prodhuar nga 60.98% që ishte në vitin 2022, prej të cilit vetëm 1.17% është konsum i faturuar i pamatur.
- Niveli i humbjeve reale është 21.49% e sasisë së ujit të prodhuar që futet në sistem, nga 25.64% në vitin 2022. Këto humbje vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës në nivelin 11.49 % nga 16.91% në vitin 2022 dhe nga rrjedhjet në rrjetin e transmetimit të cilat janë rritur në nivelin 9.84% krahasuar me vitin 2022 që ishin 5.11%. Shoqëria duhet të analizojë dhe të argumentojë arsyet lidhur me këtë nivel humbjesh.
- Humbjet e Dukshme përbëjnë 14.33 %, e sasisë së ujit të prodhuar, që vijnë kryesisht për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës 7.46%, nga pasaktësi në matjen e ujit nën faturim etj. 5%.

Rekomandime:

- *Të merren masa që volumi i ujit që hyn në sistem të jetë 100% i matur duke qenë se vetëm 69% ujit të prodhuar matet, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme. Shoqëria duhet të marrë masa për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Për humbjet reale që vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës, por edhe në rrjetin e transmetimit, duhet të evidentohen nëse janë probleme të gjendjes fizike jo të mirë të rrjetit kryesor sidomos për zonën rurale, dhe të planifikohen fonde nga shoqëria për rehabilitimin e tyre, e cila do të çonte dhe në uljen e UPA.*
- *Hartimi i një Plani veprimi konkret me masat që duhet të merren për çdo njësi sipas problematikave që kanë që nga matja e ujit të prodhuar dhe deri tek sasia që merr çdo konsumator, do të shërbente*

si guidë për shoqërinë për përmirësimin e nivelit të humbjeve si ato administrative dhe ato reale në të gjithë zonën e juridiksionit të saj.

- Të bëhen përpjekje për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale që mundëson një evidentim, monitorim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.
- Të ngrihet një Task Forcë efektive e pajisur me të gjithë logjistikën e duhur për verifikimin në terren të lidhjeve të paligjshme në të gjithë sistemin e furnizimit me ujë për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, të kontrolloje punën e lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.
- Për korrigjimin e normave të faturimit aforfe, shoqëria duhet për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërinë rajonale, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penaltet ose bonus për shoqërinë raportuese. Për këtë duhet të caktohet një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara.

10. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Kukës

Shoqëria rajonale UK Kukës u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK, përkatësisht UK Kukës, Tropojë dhe Has. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Kukës jepen në tabelën 24.

Nga të dhënat e Tabelës 24, shoqëria Rajonale UK Kukës ka probleme me faturimin aforfe sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/banor në ditë, për këtë shoqëria duhet të analizojë me kujdes të dhënat mbi volumet e faturuara dhe numrin e klientëve të faturuar aforfe, për të gjetur dhe arsyet e nën faturimit të tyre.

Tabela 24. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh. R. UK Kukës	Popullsia me shërbim	Konsumi total në m ³	Konsumi I matur në m ³	Konsumi I pamatur në m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	43,083	1,758,000	828,000	930,000	6,155	5,049	95.8	131.2	111.8
Viti 2023	43,083	1,595,000	688,000	907,000	6,259	5,014	78.8	129.7	101.4

Nga ana tjetër, referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e prishme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike, duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave

në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 25, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen kapaciteti total i burimeve ujore të disponueshme për rajonin e kësaj shoqërie.

Tabela 25. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh .R. UK Kukës	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar që futët në sistem (në m3)	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe (l/ditë, banor)	Popullsia* e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Kapaciteti i Burimeve (në m3/vit)	Sasia e Disponueshme e Ujit (l/ditë, banor)	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës (l/ditë, banor)
Viti 2022	43,083	4,615,700	111.8	71,498	33,664,016	1290.0	1178.2
Viti 2023	43,083	4.042,158	101.4	71,498	33,664,016	1290.0	1188.6

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 25, shihet se shoqëria rajonale UK Kukës ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit, gjithsesi në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja dhe shfrytëzimi me efikasitet i burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse, për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi si dhe sigurimin e ujit për brezat e ardhshëm.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Kukës

Shoqëria Rajonale UK Kukës, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Kukës, Tropojë dhe Has ofron shërbimin e furnizimit me ujë vetëm për 53.6 % të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 12,620 lidhje, nga të cilat 7,314 lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës.

Prodhimi vjetor 4,042, 158 m³ rezulton i matur në nivelin 17.6 %, ndaj nevoja për aparate ujëmatës në pikat prodhuese është imediate për të gjitha burimet e shfrytëzueshme. **Uji Pa të Ardhuara rezulton në nivelin 51.54%** të ujit që hyn në sistem, nga 52.88% në vitin 2022. Shoqëria **faturon vetëm 1,958,676 m³ ujë** ose 48,46 % të prodhimit. Tabela 26 paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Kukës.

Tabela 26. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Kukës – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futët në sistem	4,042,158	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	911,603	22.55%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	1,047,073	25.90%
Faturimi total	1,958,676	48.46%

Konsumi i autorizuar i pa faturuar	40,000	0.99%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	110,000	2.72%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	60,000	1.48%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	1,038,482	25.69%
Humbjet e dukshme (administrative)	1,208,482	29.90%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	110,000	2.72%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	160,000	3.96%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	160,000	3.96%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	135,000	3.34%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjellësit	270,000	6.68%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	835,000	20.66%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	2,043,482	50.55%
UJI PA TË ARDHURA	2,083,482	51.54%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 26:

- Treguesi UPA në nivelin 51.54 % nga 52.88% në vitin 2022 të prodhimit vjetor, megjithëse me një përmirësim të lehtë, rezulton në kufijtë e performances së dobët dhe duhet përmirësuar sa më shpejt.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar”, në nivelin 17.6 % bën të pa besueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit, duke filluar që nga vlera e pasaktësisë në matje prej 25.69 % të prodhimit vjetor.
- Konsumatorët familjare me matje përbëjnë rreth 55.5 % të numrit total të konsumatorëve, që për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë ky tregues kërkohet të jetë sa me afër nivelit 100% të matjes.
- Humbjet e dukshme janë në nivelin 29.9% konsiderohen mjaft e lartë dhe vjen kryesisht nga pasaktësisë në matje prej 25.69%. Ndërsa niveli i lidhjeve të paligjshme në rrjetin e transmetimit 2.72% dhe në atë të shpërndarjes 1.48% nuk mund të konsiderohen të besueshme duke marrë në konsideratë dhe shtrirjen e madhe të kësaj shoqërie. Shoqëria duhet të bëjë verifikime në terren nëpërmjet një ekipi të ngritur për këtë qëllim.
- Humbjet reale janë në nivelin 20.66% konsiderohen mjaft e lartë prandaj shoqëria duhet të japi argumenta të mëtejshme për justifikimin e zërave të këtyre humbjeve, gjithashtu vihet re ulje të humbjeve nga rrjedhjet në linjat e transmetimit në 2.72% nga 7.11% (viti 2022) dhe shpërndarjes në 6.68% nga 17.91% (viti 2022) por përsëri konsiderohen të larta.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit për të gjitha njësitë, trajnimi i stafit mbi “humbjet e ujit” është i domosdoshëm.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate. Shoqëria duhet të marrë masa urgjentë për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanci i real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjarë me matës që ky tregues të jetë sa me afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritete instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*
- *Në lidhje me përqindjen e lartë të mundshme të lidhjeve të paligjshme, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktë bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHE-së.*
- *Të ngrihet një Task Force e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anash kalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.*
- *Të planifikojë investime në ujëmatës për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.*
- *Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banoreve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.*

11. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Lezhë

Shoqëria rajonale UK Lezhë u krijua nga bashkimi i ish shoqërive UK ose Njësitë UK Lezhë, UK Mirditë dhe UK Kurbin. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Lezhë, jepen në tabelën 27.

Nga të dhënat e Tabelës 27, probleme të “nën faturimit me matje” nuk konstatohen, por vërehen probleme me faturimin aforfe pasi rezulton një faturim aforfe (187.2 l/ditë, banor) mbi dyfishin e atij të faturuar, ndaj shoqëria duhet të analizojnë arsyet e këtij mbi faturimit aforfe (nëse përfshijnë në to dhe klientët jo aktive), sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ditë, banorë.

Tabela 27. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh .R. UK Lezhë	Popullsia* me shërbim	konsumi total në m3	Konsumi I matur në m3	Konsumi I pamatur në m3	Nr. lidhjeve me matës	Nr. Lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
2022	71,636	3,007,700	1,524,900	1,482,800	18,945	8,532	84.6	182.6	115.0
2023	71,636	3,004,000	1,694,000	1,310,000	20,809	7,602	88.5	187,2	11409

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 28 krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektivë dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 28. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R.UK Lezhë	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar që futet në sistem (në m3)	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe (l/ditë, banor)	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij (në m3/vit)	Sasia e Disponueshme e Ujit (l/ditë, banor)	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës (l/ditë, banor)
Viti 2022	71,636	13,654,090	115.0	114,181	25,383,740	609	494.0
Viti 2023	71,636	12,102,768	114.9	114,181	25,383,740	609.1	494.2

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 28, shihet qartë së shoqëria rajonale UK Lezhë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë, për popullsinë totale të regjistruar në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në kërkesën për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit kryesisht për njësitë Mirditë dhe Kurbin të cilat kanë dhe nivel të pa tolerueshëm të humbjeve të ujit.

Analiza e Humbjeve për Shoqërinë Rajonale UK Lezhë

Shoqëria Rajonale UK Lezhë, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Lezhë, Mirditë dhe Kurbin ka nën juridiksion 114,181 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm për 71,636 banorë ose 54.3% të popullsisë totale. **Numri i lidhjeve** për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet **30,961 lidhje, nga të cilat 23,042 lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës** krahasuar me vitin 2022 që ishin raportuar 21,096 lidhje me matës. **Prodhimi vjetor 12,102,768 m³ rezulton i matur në nivelin 29.1 %** ka përmirësime krahasuar me vitin 2022 që ishte 16.3%, por përsëri nevoja për aparate ujëmatëse në pikat prodhuese është imediate.

Uji Pa të Ardhura rezulton në nivelin 70.71% të ujit që hyn në sistem nga 74.14% raportuar në vitin 2022, faturimi total u realizua për 29.18 % të prodhimit nga 25.86% raportuar në vitin 2022.

Tabela 29 paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Lezhë.

Tabela 29. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Lezhë – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futët në sistem	12,102,768	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,145,524	17.73%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	1,387,465	11.46%
Faturimi total	3,531,100	29.18%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	13,380	0.11%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	-	0.00%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	-	0.00%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	6,612	0.05%
Humbjet e dukshme (administrative)	6,612	0.05%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	154,589	1.28%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	6,612	0.05%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	6,612	0.05%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	8,314,455	68.70%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjetës	69,408	0.57%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	8,551,676	70.66%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	8,558,288	70.71%
UJI PA TË ARDHURA	8,571,668	70.82%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 29:

- Treguesi UPA në nivelin 70.82 % të prodhimit vjetor, megjithëse vihet re një tendencë në zbritje krahasuar me vitin 2022, konsiderohet i lartë dhe që duhet përmirësuar menjëherë.
- Niveli i matjes 29.1 % për faktorin “Uji i prodhuar”, bën të pa besueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit, duke filluar që nga vlera e pasaktësisë në matje prej 14.98% të prodhimit vjetor.

- Konsumatorët familjare me matje përbëjnë rreth 67.2 % të numrit total të konsumatorëve, që për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa me afër nivelit 100% të matjes.
- Humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin e transmetimit dhe shpërndarjes të zeruara nuk konsiderohen të besueshme dhe duhet të verifikohen në terren nëpërmjet strukturave të ngritura për këtë qëllim.
- Humbjet nga rrjedhjet në linjat e shpërndarjes, në 68.7 % të prodhimit vjetor, konsiderohen mjaft të lartë për të cilat duhen dhënë argumenta të mëtejshme për justifikimin e tyre.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) për të gjithë zonën e shërbimit njësitë Mirditë dhe Kurbin.
- Në përgjithësi konstatohen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit, nevoja për trajnime mbi humbjet e ujit dhe monitorimin e tyre shihet e domosdoshme për të gjitha njësitë përbërëse.

Pra nga analiza e bilancit të ujit vihet re se në këtë shoqëri rajonale komponenti kryesor i humbjeve që ndikon dhe është përkeqësuar ndjeshëm janë humbjet nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës, që mund të vijë nga rrjetet e amortizuara në zonat kryesisht jo urbane duke nxjerrë në pah dhe nevojën për investime. Ajo që është më e evidente është niveli 0 i humbjeve administrative dhe këtu duhet të kihet në vëmendje dhe saktësia e të dhënave të raportuara. Të kryhen vazhdimisht kontrole dhe të bëhen verifikimet e duhura mbi lidhjet e paligjshme në rrjetin e transmetimit dhe të shpërndarjes për tu siguruar që ato nuk janë vërtet prezentë.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnoje vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Duke patur parasysh që pjesa më e madhe e burimeve të furnizimit me ujë nuk është i pajisur me ujëmatës, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate, Shoqëria duhet të marrë masa urgjentë për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanci uji sa me real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa me afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, pavarësisht së ato raportohen në disa raste mjaft të ulta dhe të pabesueshme.*

- Hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.
- Të ngrihet një Task- Force e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anash kalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.
- Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.
- Të planifikojë investime në ujëmatës për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.
- Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banoreve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për tejkalar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohe pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

12. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Lushnje

Shoqëria rajonale UK Lushnje përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Lushnje dhe UK Divjakë. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Lushnje jepen në tabelën 30.

Nga të dhënat e Tabelës 30, vërehet se shoqëria UK rajonale Lushnje nuk kanë probleme me faturimin me matje ndërsa përsa i përket faturimit aforfe shoqëria duhet të analizojë arsyet e këtij mbi faturimi (nëse përfshijnë në të dhe klientët jo aktivë), sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ditë.

Tabela 30. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Lushnje	Popullsia me shërbim	Konsumi total ne m ³	Konsumi I matur ne m ³	Konsumi I pamatur ne m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	70,717	2,231,000	2,199,000	32,000	28,038	170	85.7	205.7	86.4
Viti 2023	70,717	2,477,000	2,463,000	14,000	28,839	76	95.7	206.4	96.0

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e prishme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave

në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 31, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 31. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Lushnje	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar që futet në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m3)	(l/ditë, banor)		(në m3/vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	70,717	7,607,000	86.4	101,640	13,087,440	352.8	266.4
Viti 2023	70,717	6,529,000	96	101,640	13,087,440	352.8	256.8

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 31, shihet se shoqëria rajonale UK Lushnje ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit se ka një sasi të disponueshme 353 l/ditë, banorë. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve të ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Lushnje

Shoqëria Rajonale UK Lushnje ka në juridiksion 101,640 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet për 70,170 banorë ose 62.6% të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet 30,964 lidhje, nga të cilat 29,931 ose 99,6 % lidhje janë të pajisur me aparate ujëmatës.

Prodhimi vjetor 6,529,000 m³ rezulton i matur në nivelin **88 %**. **Uji Pa të Ardhura është në nivelin 57.04 %** nga 67.89% (në vitin 2022) të ujit që hyn në sistem dhe **faturon 2,805,100 m³ ujë ose 42.96 %** nga 32.11% (në vitin 2022) të prodhimit.

Tabela 32, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Lushnje.

Tabela 32. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Lushnje – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	6,529,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,752,000	42.15%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	53,100	0.81%
Faturimi Total	2,805,100	42.96%

Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	48,500	0.74%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	356,000	5.45%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	704,325	10.79%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	562,450	8.61%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	1,622,775	24.85%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	798,000	12.22%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	35,000	0.54%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	35,000	0.54%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	690,300	10.57%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësullës	494,425	7.57%
Humbjet Reale (Teknike)	2,052,725	31.44%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	3,675,500	56.29%
UJI PA TË ARDHURA	3,724,000	57.04%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 32:

- Treguesi UPA në nivelin 57.04% edhe pse është përmirësuar nga viti 2022 megjithëse në trend zbritës konsiderohet në nivel të papranueshëm dhe shoqëria rajonale duhet të marrë masa për përmirësimin e saj.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar”, në nivelin 87.9 % duhet të jetë një shtysë për shoqërinë që të thellohet në analizën për të përcaktuar se ku ekziston saktësisht problematika me humbjet e ujit.
- Konsumi total i faturuar është në nivelin 42.96 % nga 32.11% në vitin 2022, prej të cilit vetëm 0.81% është konsum i faturuar i pamatur.
- Niveli i humbjeve të dukshme është 24.85 % e volumit të ujit të prodhuar që futet në sistem, i cili vjen, si rezultat i humbjeve nga lidhjet e paligjshme në transmetim dhe shpërndarje në nivelin 16.24 % dhe humbjet nga pasaktësia në matje, nën faturim etj. në nivelin 8.61 %.
- Niveli i humbjeve reale është 31.44 % të volumit të ujit të prodhuar që futet në sistem, me një përmirësim nga viti 2022 që ishte 33.34%. Ky nivel i humbjeve vjen kryesisht prej humbjeve nga rrjedhjet në rrjetin e transmetimit 12.22 % dhe në rrjetin shpërndarës 10.57%, të cilat konsiderohen shumë të larta dhe duke i krahasuar me vitin e kaluar këto dy zëra janë përkeqësuar. Shoqëria duhet të japë argumenta dhe justifikime për këtë situatë si dhe të analizojë situatën në terren për mundësinë e uljes së tyre.
- Numri i klientëve me ujëmatës është 29,931 klientë dhe përbëjnë 99.2% të totalit të klientëve që e marrin këtë shërbim, për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Megjithëse humbjet nga lidhjet e paligjshme kanë pësuar ulje krahasuar me vitin 2022, që ishin në vlerën 24.88%, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHE-së pasi dhe niveli 10.8% konsiderohet i lartë dhe duhet minimizuar drejt eliminimit total.*
- *Të ngrihet një Task Force dhe një grup pune, i cili vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë për verifikime në vend për të thelluar analizën për të përcaktuar se ku ekziston saktësisht problematika me ujin tek matësat duke kolauduar matësat/ndërruar matësat e vjetër, kontrolli i punës së lexuesve të matësve etj.*
- *Humbjet reale që vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin e transmetimit dhe atë shpërndarës të cilat janë në nivelin 31.44 %, duhet të evidentohen nëse janë probleme të gjendjes teknike jo të mirë të rrjetit, të bëhen përpjekje për gjendjen e fondeve nga qeveria qendrore ose të planifikohen fonde nga shoqëria rajonale për rehabilitimin ose zëvendësimin e tyre, e cila do të çonte dhe në reduktim të ujit pa të ardhura.*
- *Të trajtojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilanci të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilanci të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërinë rajonale, duke filluar me vitin 2023, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilanci do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese. Të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara.*

13. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Pogradec

Shoqëria rajonale UK Pogradec përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Pogradec dhe UK Përrenjas, e cila ka qenë më parë nën juridiksionin e ish shoqërisë UK Librazhd. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit, të Sh. R UK Pogradec jepen në tabelën 33.

Nga të dhënat e Tabelës 33, probleme të nën faturimit me matje nuk konstatohet në këtë shoqëri rajonale ndërsa në lidhje me faturimin aforfe, vihen re përsëri probleme me nën faturimin dhe duhet të analizohen arsyet e këtij nën faturimi aforfe (nëse përfshijnë në të dhe klientët jo aktive), sepse dihet që konsumi

mesatar për banorë për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992, duhet të jetë 150 litra/ditë për banorë.

Tabela 33. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare më Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Pogradec	Popullsia me shërbim	Konsumi total ne m ³	Konsumi I matur ne m ³	Konsumi I pamatur ne m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							I/dite, banor	I/ditë, banor	I/ditë, banor
Viti 2022	51,976	1,530,779	1,434,019	96,760	12,781	2,365	89.6	32.7	80.7
Viti 2023	51,976	2,197,540	2,135,070	62,470	23,244	1,548	120.0	52.7	115.8

Referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 34, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 34. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Pogradec	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(I/ditë, banor)		(në m ³ /vit)	(I/ditë, banor)	(I/ditë, banor)
Viti 2022	51,967	2,860,595	80.7	74,281	12,922,960	476.6	395.9
Viti 2023	51,967	3,371,730	115.8	74,281	12,922,960	476.6	360.8

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 32, shihet se shoqëria rajonale UK Pogradec ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshëm, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit më ujë më 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Pogradec

Shoqëria Rajonale UK Pogradec, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Pogradec dhe Përrenjas ofron shërbimin e furnizimit më ujë për rreth 87.1% të popullsisë totale. **Numri i lidhjeve** për shërbimin e furnizimit më ujë **raportohet 26,438 lidhje, nga të cilat 24,842 ose 93.9 % janë të pajisur më aparate ujëmatës.** Gjatë vitit 2023, shoqëria rajonale UK Pogradec ka prodhuar **3,371,730 m³ ujë**, i cili raportohet i **matur në nivelin 69.6%.** Nevoja për aparateve ujëmatës në pikat prodhuese është e domosdoshme për të gjitha burimet e shfrytëzueshme.

Uji Pa të Ardhura është në nivelin 34.82 % të ujit që hyn në sistem dhe është shumë afër nivelit të mirë të performancës të objektivit të vendosur nga ERRU. Shoqëria **faturon vetëm 2,197,540 m³ ujë ose 65.18 %** të prodhimit. Në tabelën 35, paraqiten komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Pogradec.

Tabela 35. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Pogradec – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	3,371,730	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,135,070	63.32%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	62,470	1.85%
Faturimi Total	2,197,540	65.18%
Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	23,800	0.71%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	105,130	3.12%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	140,250	4.16%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	91,410	2.71%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	336,790	9.99%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	131,989	3.91%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	36,872	1.09%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	27,164	0.81%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	607,451	18.02%
Humbjet e ujit nga riparimet në linjat e sistemit të Ujësjellësit	10,124	0.30%
Humbjet Reale (Teknike)	813,600	24.13%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	1,150,390	34.12%
UJI PA TË ARDHURA	1,174,190	34.82%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 35:

- Treguesi UPA në nivelin 34.82% të prodhimit vjetor, ka pësuar ulje nga 37.5 % në vitin 2022 dhe është nën mesataren e sektorit për të gjithë vendin dhe konsiderohet në nivele jo të kënaqshme dhe që duhet përmirësuar.
- “Uji i Prodhuar” matet në nivelin 65.18% prandaj nevojitet që shoqëria duhet të marrë masa për gjetjen fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e ujëmatësave në të gjithë burimet e furnizimit me ujë, në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.
- Konsumatorët me matje përbëjnë rreth 97.7 % të numrit total të konsumatorëve, që për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa më afër nivelit 100 % të matjes.

- Humbjet e dukshme janë në nivelin 9.99% dhe vjen kryesisht nga lidhjet e paligjshme në rrjetin shpërndarës 4.16% dhe të transmetimit 3.12% që duhen vërtetuar në terren nëpërmjet një Task Force të ngritur për këtë qëllim.
- Humbjet reale janë në nivelin 24.13% dhe vjen kryesisht nga rrjedhjet në linjat e shpërndarjes në nivelin 18.02% dhe të transmetimit në nivelin 3.91% të prodhimit vjetor edhe këto vlera duhet të verifikohen në terren nëse janë vërtet probleme të gjendjes fizike jo të mirë të rrjetit dhe të jepen argumente të mëtueshme për justifikimin e tyre.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe jo sipas zona të ndara më matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.

Nga analiza e bërë rezulton se Sh.R UK Pogradec e ka ruajtur trendin pozitiv atë të zvogëlimit të humbjeve si administrative ashtu dhe reale, duke treguar se me një menaxhim të mirë dhe efektiv të shoqërisë ky tregues do të jetë me trend zbritës për çdo shoqëri dhe në shkallë vendi në tërësi.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit më ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Shoqëria duhet të marrë masa për gjetjen e fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e ujëmatësive në të gjithë burimet e furnizimit me ujë, në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Të trajtojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Të ngrihet një Task Forcë efektive e pajisur me të gjithë logjistikën e duhur për verifikimin në terren të lidhjeve të paligjshme në të gjithë sistemin e furnizimit me ujë për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, të kontrollojë punën e lexuesve të matësive dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikës me ujin e nën faturuar.*
- *Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.*

14. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Sarandë

Shoqëria rajonale UK Sarandë përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Sarandë, UK Finiq, UK Delvinë dhe UK Konispol. Të dhëna të përgjithshme, në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me dhe pa matje, në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Sarandë jepen në tabelën 36.

Nga të dhënat e Tabelës 36, probleme me faturimin me matje nuk vërehen ndërsa me **faturimin aforfe** rezultuan përsëri dhe shoqëria duhet të analizojë arsyet e nën faturimit aforfe (nëse përfshijnë në të dhe klientët jo aktive), sepse dihet që konsumi mesatar për banorë për këtë lloj faturimi, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ditë për banorë.

Tabela 36. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

Sh.R.UK Sarandë	Popullsia e Shërbyer	Konsumi Total (në m3)	Konsumi i Matur (në m3)	Konsumi Pamatur (në m3)	Lidhjet me matës	Lidhjet pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	44,189	1,996,600	1,788,500	208,100	23,793	2,442	122.3	138.6	123.8
Viti 2023	44,189	2,082,000	1,938,000	144,000	25,263	1,995	129.6	122.0	129.1

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e prishme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 37, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 37. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R.UK Sarandë	Popullsia e Shërbyer	Uji i Prodhuar që futët në sistem (në m3)	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe (l/ditë, banor)	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij (në m3)	Sasia e Disponueshme e Ujit (l/ditë, banor)	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës (l/ditë, banor)
Viti 2022	44,189	6,128,757	123.8	51,455	27,097,648	1,443	+1,319
Viti 2023	44,189	10,498,000	129.1	51,445	27,097,648	1,443	+1,314

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 37 shihet se shoqëria rajonale UK Sarandë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshëm, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit në të gjitha njësitë përbërëse, për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë më 24/7” për çdo njësi furnizimi.

Analiza e Humbjeve të Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Sarandë

Shoqëria Rajonale UK Sarandë, e krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Sarandë, Konispol, Finiq dhe Delvinë, ka nën juridiksion 51,455 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm për 40,649 banorë ose 79.3% të popullsisë totale. **Numri i lidhjeve** për shërbimin e furnizimit me ujë **raportohet 30,462 lidhje, nga të cilat 28,439 lidhje ose 93.3 %** janë të pajisur me aparate ujëmatës nga 91.6% që rezultonte në vitin 2022.

Prodhimi vjetor 10,498,000 m³ rezulton i matur në nivelin **84,3 %** nga 70.2% që ishte në vitin 2022, përsëri lind nevoja për aparate ujëmatës në pikat prodhuese ku ato mungojnë. **Uji Pa të Ardhura** rezulton në nivelin **73.17 %** të ujit që hyn në sistem, shoqëria **faturon vetëm 3,014,494 m³ ujë ose 49,19% të prodhimit.**

Tabela 38, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Sarandë.

Tabela 38. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Sarandë – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futët në sistem	10,498,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,672,577	25.46%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	144,028	1.37%
Faturimi Total	2,816,605	26.83%
Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	324,719	3.09%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	31,731	0.30%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	795,280	7.58%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	1,770,120	16.86%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	2,597,131	24.74%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	1,110,592	10.58%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	475,968	4.53%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	211,541	2.02%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	1,903,872	18.14%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjellësit	1,057,706	10.08%
Humbjet Reale (Teknike)	4,759,679	45.34%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	7,356,810	70.08%
UJI PA TË ARDHURA	7,681,529	73.17%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 38

- Treguesi UPA në nivelin 73.17 % të prodhimit vjetor konsiderohet shumë i lartë dhe që duhet të merren masa të menjëhershme për ta përmirësuar.

- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar”, në nivelin 84.3% është i pranueshëm, por nevojitet të vendosen aparateve ujëmatës në të gjitha pikat prodhuese ose burimet e shfrytëzueshme në të cilat mungojnë.
- Konsumatorët familjare me matje përbëjnë rreth 92.7 % të numrit total të konsumatorëve, që megjithëse është përmirësuar krahasuar me vitin 2022, për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa më afër nivelit 100% të matjes.
- Humbjet e dukshme janë në nivelin 24.74% dhe vijnë kryesisht nga humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin e shpërndarjes prej 7.58% dhe humbjet nga pasaktësi në matjen e ujit, apo nën faturim, të cilat paraqiten në nivelin 16.86% nuk konsiderohen të besueshme duke qenë se në vitin 2022 ka qenë në vlerën 5.83%.
- Humbjet teknike rezultojnë në nivelin 45.34%, konsiderohet mjaft e lartë dhe kanë pësuar rritje krahasuar me vitin 2022, që ishin 34.79%. Ky nivel vjen kryesisht nga humbjet e riparimeve në linjat e ujësjellësit prej 10.08 % nga rrjedhjet në linjat e transmetimit 10.58% dhe rrjedhjet në linjat e shpërndarjes 18.14% dhe duhen dhënë argumenta të mëtijshme për justifikimin e tyre.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit për çdo njësi të shoqërisë rajonale, nevoja për trajnim të stafit është e domosdoshme.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Duke patur parasysh që disa prej burimeve të furnizimit me ujë nuk janë të pajisur me ujëmatës, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme. Shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanci uji sa me real.*
- *Shoqëria duhet të gjeje fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, pavarësisht se ato për disa njësi raportohen në disa raste mjaft të ultë dhe të pabesueshme.*

- Hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë privatë dhe kryesisht në zonat rurale.
- Të ngrihet një Task Forcë e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujin e nën faturuar.
- Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkoet.
- Për korrigjimin e normave të faturimit me matje, shoqëria duhet të angazhohet në gjetjen e lidhjeve dyfishe. Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banorëve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për tejkalar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

15. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Shkodër

Shoqëria rajonale UK Shkodër përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Shkodër, UK Fushë Arrëz, UK Pukë, UK Vau i Dejës dhe UK Malësia e Madhe. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Shkodër jepen në tabelën 39.

Nga të dhënat e Tabelës 39, vërehet se shoqëria rajonale Shkodër kanë probleme si në faturimin me matje ashtu dhe në faturimin aforfe. Faturimi me matje është 78.1 l/ditë/banor por duke pasur parasysh normën mesatare, tashmë të pranueshme për të gjithë sektorin, prej 100 l/ditë për banor kjo vlerë është nën normën e lejuar. Gjithashtu problematike është dhe konsumi aforfe 174.9 l/ditë për banor, e cila është në nivel më të larta se 150 litra/banor në ditë dhe shoqëria duhet të analizojë arsyet e mbi faturimit aforfe (nëse përfshijnë në të dhe klientët jo aktivë).

Tabela 39. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjarë me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Shkodër	Popullsia me shërbim	konsumi total ne m ³	Konsumi I matur ne m ³	Konsumi I pamatur ne m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/dite, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	107,874	4,557,707	2,638,147	1,919,560	29,520	10,978	91.9	179.8	115.8
Viti 2023	107,874	4,083,000	2,262,000	1,821,000	29,958	10,768	78.1	174.9	103.7

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e prishme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 40, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 40. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Shkodër	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m3)	(l/ditë, banor)		(në m3/vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	107,874	14,543,194	115.8	189,164	49,927,854	723.1	+607.3
Viti 2023	107,874	14,797,200	103.7	189,164	49,927,854	723.1	+619.4

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 40, shihet se shoqëria rajonale UK Shkodër ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit se ka një sasi të disponueshme 619.4 l/ditë, banor kur konsumi total i matur dhe aforfe është 103.7 l/ditë, banor. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të tyre, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve të ujit në të gjitha njësitë përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Shkodër

Shoqëria Rajonale UK Shkodër, është krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Shkodër, Fushë Arrëz, Pukë, Vau i Dejës dhe Malësia e Madhe. Kjo shoqëri ka në juridiksion **189,164 banor**. Shërbimin i FU i ofrohet **107,874 banorëve** ose **57%** të popullsisë totale.

Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet **45,087 lidhje**, nga të cilat **33,790 lidhje** ose **74.9%** janë të pajisur me aparate ujëmatës.

Prodhimi vjetor **14,797,200 m³ rezulton 100% i vlerësuar**, sepse mungojnë matësat në të gjithë burimet ndaj shoqëria duhet të vazhdojë të sigurojë fonde nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e ujë matësave në të gjithë burimet e furnizimit me ujë, në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.

UPA është në nivelin **67.01%** të ujit që hyn në sistem ka një përmirësim 1.75 % nga viti 2022. Shoqëria faturon vetëm **4,881,125 m³ ujë** ose **32.98 %** të prodhimit, nga 34.74 % në vitin 2022.

Tabela 41, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Shkodër.

Tabela 41. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Shkodër – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	14,797,200	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,981,321	20.15%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	1,899,804	12.84%
Faturimi Total	4,881,125	32.99%
Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	140,831	0.95%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	326,569	2.21%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	8,172,922	55.23%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	159,552	1.08%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	8,659,043	58.52%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	279,192	1.89%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	116,188	0.79%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	287,179	1.94%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	328,389	2.22%
Humbjet e ujit nga riparimet në linjat e sistemit të Ujësjetës	105,253	0.71%
Humbjet Reale (Teknike)	1,116,201	7.54%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	9,775,244	66.06%
UJI PA TË ARDHURA	9,916,075	67.01%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 41:

- Treguesi UPA në nivelin 67.01% të prodhimit vjetor, konsiderohet mjaft e lartë dhe duhet përmirësuar.
- “Uji i prodhuar” i vlerësuar bën jo të besueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit.
- Konsumi total i faturuar është në nivelin 32.99%, prej të cilit 12.84% është konsum i faturuar i pamatur.
- Numri i klientëve me matës prej 74.9 % të totalit të klientëve nuk është i pranueshëm për një menaxhim korrekt të Kërkesës për Ujë duhet të jetë sa më afër 100%.
- Numri i Klientëve familjar me matës është 29,958 klientë ose 88.7 % e totalit të klientëve me matës.
- Niveli i humbjeve të dukshme është 58.52 % nga ku lidhjet e paligjshme në rrjetin shpërndarës zënë pjesën më të madhe me 55.23 %.
- Niveli i humbjeve reale është 7.54 % dhe ka një diferencë nga vitit 2022 ku këto humbje janë raportuar 30.65%. Duhet verifikuar vlerat pasi ka shumë diferencë nga viti 2022 ku humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes kanë një rënie shumë të ndjeshme nga 19.12% për vitin 2022 në 2.22% për vitin 2023.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.

- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi nga stafi i shoqërisë për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit.

Nga analizimi i Humbjeve reale të ujit vihet re një përmirësim i ndjeshëm, pra ulje e ndjeshme të këtyre humbjeve që tregon si rezultat i një menaxhim më efektiv të rrjetit të furnizimit me ujë. Por nga ana tjetër rezultojnë një përkeqësim i komponentëve të Humbjeve administrative ku peshën më të madhe e zënë humbjet nga lidhjet e paligjshme në rrjetin shpërndarës, duke konsideruar këtu dhe zgjerimin e zonës së shërbimit nga riorganizimi i shoqërisë.

Rekomandime:

- *Duke pasur parasysh që e gjithë sasia e ujit të prodhuar vlerësohet, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate, shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre, në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real pasi vihet në dyshim vërtetësia e vlerës së volumit të ujit të prodhuar dhe të vlerave të të gjithë komponenteve të Bilancit të ujit.*
- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, evidentim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Shoqëria duhet të rrisë përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që aktualisht është 88.7%, me prioritete instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme.*
- *Për rritjen e ndjeshme të humbjeve e dukshme dhe që vijnë kryesisht nga lidhjet e paligjshme në rrjetin shpërndarës që zënë pjesën më të madhe me 55.23 % shoqëria duhet të japë argumente të mëtejshme për justifikimin e tyre, të analizojë dhe të monitorojë situatën në terren e të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHEE-së.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritete instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*
- *Të ngrihet një Task Forcë e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anash kalim të ujëmatësit me lidhje detyësore, klientë pa kontratë, kontroll të punës së lexuesve të matësve etj.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të pasur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.*
- *Të trajtojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe*

saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.

- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale, duke filluar me vitin 2023, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese. Të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara

16. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Vlorë

Shoqëria rajonale UK Vlorë përbëhet nga ish shoqëritë UK ose Njësitë, përkatësisht UK Vlorë, UK Himarë dhe UK Selenicë. Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje në të gjithë zonën e shërbimit të Sh. R UK Vlorë jepen në tabelën 42. **Nga të dhënat e Tabelës 42**, vërehet se shoqëria rajonale Vlorë ka probleme me faturimin me matje. Faturimi me matje është 76.7 l/ditë/banor, por duke pasur parasysh normën mesatare, tashmë të pranueshme për të gjithë sektorin, prej 100 l/ditë për banor kjo vlerë është nën normën e lejuar. Ndërsa përsa i përket faturimit aforfe shoqëria e ka korrigjuar krahasuar me vitin 2022, por përsëri kërkon verifikim (nëse përfshijnë në to dhe klientët jo aktive), sepse dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra/ditë, banorë.

Tabela 42. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjarë me Matje dhe Aforfe

Sh.R. UK Vlorë	Popullsia me shërbim	Konsumi total ne m ³	Konsumi i matur ne m ³	Konsumi i pamatur ne m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
2022	119,433	5,467,910	2,800,750	2,667,160	42,484	21,437	96.7	182.4	125.4
2023	119,433	4,406,340	2,345,540	2,060,800	37,714	16,045	76.7	158.4	101.1

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 43, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 43. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

Sh.R. UK Vlorë	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futët në sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar në Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banor)		(në m ³ /vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
2022	119,433	26,907,170	125.4	131,981	46,687,326	969.2	843.7
2023	119,433	26,470,000	101.1	131,981	46,687,326	969.2	868.1

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlllogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 43, shihet se shoqëria rajonale UK Vlorë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë në zonën e saj të shërbimit se ka një sasi të disponueshme 969.2 l/ditë, banor kur konsumi total i matur dhe aforfe është 101.1 l/ditë, banor. Në fokusin e shoqërisë rajonale duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të tyre, duke u bazuar në prodhimin sipas kërkesës për ujë si dhe reduktimin e humbjeve të ujit në të gjitha njësitet përbërëse për të arritur dhe qëllimin final “kohëzgjatje të furnizimit me ujë në 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë Rajonale UK Vlorë

Shoqëria Rajonale UK Vlorë, është krijuar nga bashkimi i ish shoqërive UK Vlorë , Himarë dhe Selenicë. Kjo shoqëri ka në juridiksion 131,981 banorë. Shërbimin e furnizimit me ujë e marrin **119,433 banorë** ose **90.5%** të popullsisë totale. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë raportohet **59,894 lidhje**, nga të cilat **42,669 lidhje** ose **71.24 %** janë të pajisur me aparate ujëmatës.

Prodhimi vjetor **26,470,000 m³** rezulton i vlerësuar në nivelin **100%**, nevoja për ujëmatës në pikat prodhuese është imediate për të gjitha burimet e shfrytëzueshme. **Uji Pa të Ardhura** është në nivelin **79.41%** të ujit që hyn në sistem dhe shoqëria faturon vetëm **5,450,327 m³** ujë ose **20.59%** të prodhimit.

Tabela 44, paraqet komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për vitin 2023, për Sh. Rajonale UK Vlorë.

Tabela 44. Bilanci i Ujit për Shoqërinë Rajonale UK Vlorë – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	26,470,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	3,321,750	12.55%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	2,128,577	8.04%
Faturimi total	5,450,327	20.59%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	100	0.00%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	2,370,400	8.96%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	6,548,295	24.74%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	2,542,000	9.60%
Humbjet e dukshme (administrative)	11,460,695	43.30%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	4,022,600	15.20%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	650,425	2.46%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	1,546,545	5.84%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	2,684,514	10.14%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjetës	654,871	2.47%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	9,558,955	36.11%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	21,019,650	79.41%
UJI PA TË ARDHURA	21,019,750	79.41%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 44:

- Treguesi UPA në nivelin 79.41% të prodhimit vjetor është më e lartë se mesatarja e sektorit për të gjithë vendin, konsiderohet e papranueshme dhe që duhet përmirësuar.
- Niveli i matjes për faktorin “Uji i prodhuar”, në nivelin 0% është i papranueshëm, gjë e cila i bën të pa besueshme të gjitha vlerat absolute të vëllimeve të ujit që janë komponentë të bilancit të ujit.
- Konsumi total i faturuar është në nivelin 20.59%, prej të cilit 12.55% është konsum i faturuar i matur.
- Numri i Klientëve familjar me matës është 37,714 klientë ose 88.39% e totalit të klientëve familjar.
- Niveli i humbjeve reale është 36.11% e volumit të ujit të prodhuar që futet në sistem, ku kryesisht zërin më të madhe e zënë humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e transmetimit në nivelin 15.2%, rrjedhjet në rrjetin shpërndarës në nivelin 10.14%, ndërsa humbjet për shkak të riparimeve 2.47%, e cila nuk bën sens duke parë që humbjet nga rrjedhjet në të gjithë sistemin janë të larta në nivelin 25.34%.
- Niveli i humbjeve të dukshme është 43.3 % e volumit të ujit të prodhuar që futet në sistem, i cili vjen, si rezultat i humbjeve nga lidhjet e paligjshme në transmetim dhe shpërndarje në nivelin 24.74 % të prodhimit vjetor dhe humbjet nga pasaktësia në matje, nën faturim etj. në nivelin 9.6%.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA) në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.
- Në përgjithësi hasen mjaft vështirësi për monitorimin e humbjeve dhe hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit.

Rekomandime:

- *Duke patur parasysh që vetëm e gjithë sasia e ujit të prodhuar vlerësohet, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate, shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre, në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Pasaktësia e mundshme gjatë përlllogaritjes të sasisë së ujit të prodhuar duke qenë se e gjithë sasia e ujit të prodhuar vlerësohet, vë në dyshim vërtetësinë e vlerës absolute të volumit të ujit të prodhuar dhe të vlerave të të gjithë komponenteve të Bilancit të ujit.*
- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, evidentim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës (me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale), pasi 16,045 klientë familjar janë pa matës, që përbëjnë 26.8% të klientëve total me matës, ky tregues të jetë sa më afër*

nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme.

- *Humbjet reale janë në nivelin 36.11% dhe vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin e transmetimit 15.2% dhe në rrjetin shpërndarës 10.14% shoqëria duhet të japi argumenta të mëtëjshme për justifikimin e tyre, të analizojë dhe të monitorojë situatën në terren për mundësinë e uljes së tyre duhet të evidentohen nëse janë probleme të gjendjes teknike jo të mirë të rrjetit dhe të planifikohen fonde nga shoqëria për rehabilitimin e tyre, e cila do të çonte dhe në reduktimin e ujit pa të ardhura.*
- *Në lidhje me përqindjen që zënë humbjet që vijnë nga pasaktësia në matjen e ujit në prodhim dhe tek konsumatori dhe nën faturimi etj. të cilat janë në nivelin 9.60% të ujit të prodhuar, njësia duhet të thellohet në analizën për të përcaktuar se ku ekziston saktësisht problematika me ujin tek matësat apo tek nën faturimi duke kolauduar matësat/ndërruar matësat e vjetër, kontrolli i punës së lexuesve të matësve etj.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritete instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale, për shkak të shtrirjes së madhe që ka kjo shoqëri rajonale.*
- *Të ngrihet një Task Force e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anash kalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë (për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve të krahasohen edhe me bazën e klientëve të OSHEE-së), si dhe kontrollin e punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikës me ujin e nën faturuar.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkoet.*
- *Të trajtojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë rajonale.*
- *Të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërinë rajonale, duke filluar me vitin 2023, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.*

17. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Tiranë

Shoqëria UK Tiranë ka nën juridiksion 888,355 banorë. Mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë realizohet vetëm për **864,323 banorë ose 97,29 %** të popullsisë totale.

Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje për zonën e shërbimit të Sha UK Tiranë, jepen në tabelën 45. **Nga të dhënat e Tabelës 45**, konstatohen probleme lidhur me faturimin aforfe, shoqëria UK Tiranë (131.9 l/ditë, banor) duhet të analizojë me kujdes arsyet e nën faturimit aforfe, pasi dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra në ditë për banor.

Tabela 45. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

UK Tiranë	Popullsia* me Shërbim	Konsumi Total (në m3)	Konsumi i Matur (në m3)	Konsumi i Pamatur (në m3)	Nr. Lidhjeve Me Matës	Nr. Lidhjeve Pa matës	Konsumi i	Konsumi	Konsumi
							Matur	Aforfe	Total
							(l/ditë, banor)		
Viti 2022	750,665	25,276,271	21,337,924	3,938,347	201,567	25,222	87.6	129.2	92.3
Viti 2023	750,665	38,798,076	35,010,476	3,787,600	208,834	24,453	142.7	131.9	141.6

Referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 46, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektivë dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 46. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

UK Tiranë	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futet ne sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar ne Zonën e Shërbimit	Kapaciteti i Burimeve	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca ne Plotësimin e Kërkesës
		(në m3)	(l/ditë, banor)		(ne m3/vit)	(l/dite, banor)	(l/dite, banor)
Viti 2022	750,665	97,740,100	92.3	801,707	104,082,700	379	+287
Viti 2023	750,665	96,864,000	141.6	801,707	104,082,700	355.7	+ 214.1

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë për llogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 46, shihet qartë së shoqëria UK Tiranë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë, për popullsinë totale të regjistruar në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në kërkesën për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit (**59.96%**), për të arritur dhe qëllimin final “shërbim me cilësi të lartë” dhe “kohëzgjatje të furnizimit me ujë me 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë UK Tiranë

Për vitin 2023, shoqëria UK Tirane ka raportuar prodhimin total ne sasinë **96,864,000 m³ ujë**, i cili rezulton i matur ne nivelin 74% ndërsa pjesa tjetër vlerësohet. Numri i lidhjeve për shërbimin e furnizimit me ujë rezulton 272,743 lidhje, nga të cilat vetëm 247,823 lidhje ose 90.8% janë të pajisur me aparate ujëmatës. Rrjeti shpërndarës i furnizimit me ujë është pjesërisht i organizuar në zona të pavarura me matje (DMA) e për pasojë shoqëria e ka me të vështirë monitorimin e humbjeve të ujit në zonën e shërbimit si dhe ndërtimin e strategjive për zvogëlimin e tyre, me orientim prioriteti në DMA-të me problematike.

“Uji Pa të Ardhura” (UPA) në nivelin **59.96%** konsiderohet mjaftë i lartë dhe i pa pranueshëm. Administrimi i rrjeteve ka vështirësitë e veta pasi kjo shoqëri ka shtrirje te madhe territoriale ku ndërtimet gjate 30 viteve janë bërë pa kriter e për pasojë rrjetet e furnizimit janë abuzuar nga banorët duke lidhur në to lidhje dyfishe apo të paligjshme. Shoqëria vlerëson se niveli i humbjeve nga lidhjet e paligjshme në sistemin e furnizimit është rreth 8.28% të prodhimit vjetor. Monitorimi në 11 vite i humbjeve nëpërmjet Bilancit të Ujit ka treguar se vlerësimi i komponentëve përbërës të tij shpesh nuk janë përlllogaritur saktë, nevoja për trajnim të stafit teknik është evidente dhe e domosdoshme.

Në tabelën 47 paraqitet bilanci i ujit si dhe komponentët përbërës të tij për shoqërinë UK Tiranë, e cila krahasuar më vitin 2022 që ishte 59.78%, vërehet një përkeqësim shumë i lehtë me + 0.18 % ndaj kërkohet angazhim serioz për përmirësimin e nivelit të UPA.

Tabela 47. Bilancit i Ujit për Shoqërinë UK Tiranë- Viti 2023.

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futet në sistem	96,864,357	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	35,010,476	36.14%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	3,787,600	3.91%
Faturimi Total	38,787,000	40.04%
Konsumi i Autorizuar i Pa faturuar	7,974	0.01%
Humbjet e ujit nga lidhjet e paligjshme në linjën e transmetimit	3,264,447	3.37%
Humbjet e ujit nga lidhjeve e paligjshme në rrjetin shpërndarës	4,753,042	4.91%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	16,491,416	17.03%
Humbjet e Dukshme (Administrative)	24,508,905	25.30%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	3,727,385	3.85%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	2,175,955	2.25%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe kapërderdhjet në depot e ujit	1,627,075	1.68%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes	14,728,122	15.20%
Humbjet e ujit nga riparimet në linjat e sistemit të Ujësjellësit	11,301,936	11.67%
Humbjet Reale (Teknike)	33,560,473	34.65%
Humbjet Totale (Reale dhe të Dukshme)	58,069,378	59.95%
UJI PA TË ARDHURA	58,077,352	59.96%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 47:

- UPA në nivelin 59.96 % të prodhimit vjetor konsiderohet në nivele të performancës së dobët e cila duhet të përmirësohet.
- Prodhimi matet në nivelin 74 %, pasaktësia e mundshme në llogaritjen e sasisë së ujit të prodhuar, mungesa e DMA-ve.
- Vlerësimi jo korrekt i komponentëve përbërës të bilancit të ujit ve në dyshim vërtetësinë e vlerës absolute të volumit të ujit të prodhuar dhe njëkohësisht treguesit UPA.
- Faturimi total 40.04 %, i cili matet në nivelin 36.14 % ndërsa 3.91 % e faturimit është i pamatur.
- Konstatohet se humbjet e dukshme 25.30% shkaktohen kryesisht nga pasaktësia në matjen e ujit, nën faturim etj. 17.03% dhe nga lidhjet e paligjshme në transmetim 3.37% dhe shpërndarje 4.91%.
- Humbjet reale 34.65% rezultojnë në nivele mjaft të larta e të papranueshme që vijnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin e shpërndarjes 15.6% dhe te transmetimit 3.61% por dhe nga riparimet në linjat e ujësjellësit që janë në nivelin 11.67 %. Të dy këto komponentë duhet të verifikohen në terren dhe të saktësohen të dhënat.

Rekomandime:

- *Të shihet mundësia e përshpejtimit të investimeve të parashikuara në rrjetin shpërndarës në zonën e shërbimit në kryeqytet, të cilat do të mundësojnë një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.*
- *Duke patur parasysh që jo të gjitha burimet e furnizimit me ujë janë të pajisur me ujëmatës, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate. Shoqëria i ka mundësitë financiare dhe duhet urgjentisht të marrë masa për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Shoqëria duhet të ketë një nga prioritetet kryesore të saj instalimin e matësve individuale për 100% të konsumatorëve të saj për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale.*
- *Hartimi i një plan veprimi instalimin e matësve inteligjente në të gjithë bizneset private që në mjaft raste nën faturohen nga lexuesit e matësve aktuale mekanike.*

- Në lidhje me përqindjen e lartë të mundshme të lidhjeve të paligjshme, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHEE-së duke filluar nga zonat që ajo konsideron më problematike.
- Task - Forca të realizojë verifikime në vend për anash kalim të ujëmatësimit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësive dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikes me ujë nën faturuar.
- Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej për çdo njësi administrative që ajo ushtron shërbimin e furnizimit me ujë.
- Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banoreve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.
- Të vazhdojë bashkëpunimin me ERRU-në për tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

18. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Vorë

Shoqëria UK Vorë ka nën juridiksion 19,371 banorë ndërsa mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë ofrohet për 69.53 % e tyre. Prodhimi vjetor raportohet në sasinë 3,099,000 m³ ujë dhe për këtë vit raportohet se gjithë sasia e ujit së prodhuar vlerësohet.

Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje për zonën e shërbimit të Sha UK Vorë, jepen në tabelën 48.

Nga të dhënat e Tabelës 48, konstatohen probleme me faturimin aforfe 133.2 l/ditë, banor, shoqëria duhet të kryej verifikimet e duhura lidhur me volumet e faturuara, numrin e lidhjeve, numrin e banorëve etj. pasi dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra në ditë për banor.

Tabela 48. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

UK Vorë	Popullsia* me shërbim	konsumi total në m3	Konsumi i matur në m3	Konsumi i pamatur në m3	Nr. lidhjeve me matës	Nr. Lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	10,924	436,700	288,000	148,700	3,588	1,092	94	160	109.5
Viti 2023	10,924	431,000	311,000	120,000	3,689	1,078	78.0	133.2	108.1

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike, duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 49, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe kapaciteti i burimeve ujore që shfrytëzon kjo shoqëri.

Tabela 49. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

UK Vorë	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futet ne sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar ne Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca ne Plotësimin e Kërkesës
		(në m3)	(l/ditë, banor)		(ne m3/vit)	(l/dite, banor)	(l/dite, banor)
Viti 2022	10,924	1,913,000	109.5	19,371	9,417,600	1,332	1,222
Viti 2023	10,924	3,099,000	108.1	19,371	9,417,600	1,332	1,199

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 49, shihet qartë se shoqëria UK Vorë ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë, për popullsinë totale të regjistruar në zonën e saj të shërbimit. Në fokusin e shoqërisë duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në kërkesën për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit, për të arritur dhe qëllimin final “shërbim me cilësi të lartë” dhe “kohëzgjatje të furnizimit me ujë me 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Ish Shoqërinë UK Vorë

Faturimi Total në nivel të patolerueshëm 19.01% dhe sidomos tendenca përkeqësuese e këtij treguesi duke sjell rrjedhimisht dhe nivelin “Uji Pa të Ardhura”, në nivelin 80.70% e prodhimit, shpreh nivele të pa tolerueshme UPA për këtë shoqëri. Shoqëria UK Vorë ka në administrim 5,375 lidhje me ujin, prej së cilave 4,297 lidhje faturohen me matje dhe pjesa e tjetër aforfe.

Rrjeti shpërndarës i furnizimit me ujë nuk është i organizuar në zona të pavarura me matje (DMA) e për pasojë shoqëria e ka të vështirë monitorimin e humbjeve të ujit në zonën e shërbimit si dhe ndërtimin e strategjive për zvogëlimin e tyre, me orientim prioriteti në DMA-të më problematike.

Në Tabelën 50 paraqiten komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për ish shoqërinë UK Vorë mbi të cilat bazohet analiza e humbjeve të ujit.

Tabela 50. Bilanci i Ujit për Shoqërinë UK Vorë – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m3)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futët në sistem	3,099,000	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	478,000	15.42%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	120,000	3.87%
Faturimi total	598,000	19.30%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	30,990	1.00%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	325,395	10.50%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	402,870	13.00%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	585,711	18.90%
Humbjet e dukshme (administrative)	1,313,976	42.40%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	272,712	8.80%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	154,950	5.00%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	92,970	3.00%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	610,610	19.70%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjesit	24,792	0.80%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	1,156,034	37.30%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	2,470,010	79.70%
UJI PA TË ARDHURA	2,501,000	80.70%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 50:

- UPA në nivelin 80.70 % të prodhimit vjetor, konsiderohet performanca më e keqe në nivel sektori. Gjithsesi, vërtetësia e nivelit të UPA duhet verifikuar në terren duke u nisur nga të dhënat mbi prodhimin, lidhjet e ligjshme dhe të paligjshme, gjendja teknike e rrjetit etj.
- Vlerësimi dhe analiza e humbjeve nuk kryhet në mënyrë të vazhdueshme dhe në zona të ndara me matje (DMA).
- Pasaktësia e mundshme në llogaritjen e sasisë së ujit të prodhuar 100 % me vlerësim, vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit, mungesa e DMA-ve etj, vë në dyshim vërtetësinë e vlerës absolute të volumit të ujit të prodhuar dhe njëkohësisht nivel të pabesueshëm të treguesit UPA.
- Humbjet teknike në nivelin 37.30 % të prodhimit vjetor konsiderohet e lartë dhe e pa pranueshme, prej të cilit 19.7 % humbet në rrjetin shpërndarës dhe 8.80 % në rrjetin e transmetimit. Gjithashtu vëmendje duhet t’u kushtohet edhe humbjeve nga rrjedhjet në burime apo stacione pompimi 8 % pasi rezultojnë në nivele të lartë.
- Humbjet administrative 42.40 % e prodhimit konsiderohen të pa tolerueshme, ato shkaktohen nga lidhjet e paligjshme në transmetim 10.5 % dhe shpërndarje 13.0 % si dhe gjatë gabimeve në vlerësimin e ujit të prodhuar, nën faturimet etj. 18.90 % duke venë në rrezik gjendjen financiare dhe qëndrueshmërinë e shoqërisë.

- Faturimi total është në nivele shumë të ulëta 19.3% prej të cilit 15.42% është i matur.
- Konsumatorët familjare me matje përbëjnë rreth 77.4 % të numrit total të konsumatorëve familjare, që për një menaxhim korrekt të kërkesës për ujë kërkohet të jetë sa më afër nivelit 100% të matjes.

Rekomandime:

- *Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.*
- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilanci të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.*
- *Duke patur parasysh që shoqëria raporton se vetëm uji që blihet me shumicë është i matur, dhe gjithësi sasia e ujit që prodhohet vetëm vlerësohet, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate, Shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, duke qenë se sipas raportimeve vetëm klientë familjarë rezultojnë pa ujëmatës dhe kjo do të mundësojë një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme të cilat rezultojnë në nivele të lartë. Për këtë hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësve në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale është imediate.*
- *Të ngrihet një Task- Force e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anash kalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësve dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikës me ujin e nën faturuar, duke qenë se ky zë rezulton jo vetëm në nivele të larta por dhe është përkeqësuar krahasuar me vitin 2022.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilanci e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohet.*
- *Të planifikojë investime në ujëmatës për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.*
- *Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banoreve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.*

- Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për tejkalar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.

19. Analiza e Uji Pa të Ardhura (UPA) për Shoqërinë Rajonale UK Kamëz

Shërbimi i furnizimit me ujë në Bashkinë Kamëz ofrohet për 71.94 % të popullsisë në juridiksion. **Prodhimi vjetor raportohet 11,738,807 m³ ujë** prej cilës vetëm 98.3 % rezulton i matur, pjesa tjetër vlerësohet. Numri i lidhjeve me ujin është 28,210 lidhje, ku 85 % e tyre janë të pajisur me ujëmatës ndërsa pjesa tjetër faturohet aforfe.

Të dhëna të përgjithshme në lidhje me popullsinë e shërbyer, konsumin për banor me matje dhe pa matje për zonën e shërbimit të Sha UK Kamëz, jepen në tabelën 51. Nga të dhënat e Tabelës 51 konstatohen probleme lidhur me faturimin aforfe, shoqëria UK Kamëz (106 l/ditë, banor) duhet të analizojë me kujdes arsyet e nën faturimit aforfe (mos ndoshta janë përfshirë dhe lidhjet jo aktive), pasi dihet që konsumi mesatar për banor për këtë lloj faturimi, referuar VKM nr.102, datë 16.03.1992 duhet të jetë 150 litra në ditë për banor.

Tabela 51. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare me Matje dhe Aforfe

UK Kamëz	Popullsia* me shërbim	Konsumi total në m ³	Konsumi I matur në m ³	Konsumi I pamatur në m ³	Nr. lidhjeve me matës	Nr. Lidhjeve pa matës	Konsumi i matur	Konsumi aforfe	Konsumi Total
							l/ditë, banor	l/ditë, banor	l/ditë, banor
Viti 2022	77,910	3,015,000	2,421,000	594,000	19,038	5,047	107.7	99.7	106
Viti 2023	77,910	3,134,000	2,673,000	461,000	22,191	4,010	111.0	106.0	110.2

Nga ana tjetër referuar tendencës së rritjes së vazhdueshme të kërkesës për ujë, si dhe problematikat e pritshme të rezervave ujore për shkak të ndryshimeve klimatike duhet bërë një vlerësim i këtyre rezervave në krahasim me plotësimin e kërkesës për ujë, të paktën asaj aktuale. Për këtë qëllim në tabelën 52, krahas volumit të ujit të prodhuar dhe konsumit për popullsinë e shërbyer jepen dhe burimet ujore respektive dhe kapacitetet e tyre.

Tabela 52. Konsumi i Faturuar për Konsumatorët Familjare dhe Disponibiliteti i Burimeve

UK Kamëz	Popullsia* e Shërbyer	Uji i Prodhuar qe futet ne sistem	Konsumi Total i Matur dhe Aforfe	Popullsia e Regjistruar ne Zonën e Shërbimit	Burimi dhe Kapaciteti i Tij	Sasia e Disponueshme e Ujit	Diferenca në Plotësimin e Kërkesës
		(në m ³)	(l/ditë, banor)		(ne m ³ /vit)	(l/ditë, banor)	(l/ditë, banor)
Viti 2022	77,910	10,094,912	106.02	104,190	13,824,000	364	257
Viti 2023	77,910	11,378,807	110.2	104,190	13,824,000	364	254

* Popullsia në juridiksion u korrigjua duke u bazuar në të dhënat e INSTAT-it të publikuara në rang qarku në Janar të vitit 2023 ndërsa për popullsinë në shërbim si bazë përlogaritje shërbeu mbulimi me shërbim i raportuar nga vetë shoqëritë UK. Janë mbajtur të njëjtat vlera të popullsisë me vitin 2022 pasi nga të dhënat e INSTAT-it për vitin 2023 raportohet popullsi më e ulët por deri në saktësimin dhe publikimin e plotë janë mbajtur këto vlera.

Nga tabela 52, shihet qartë së shoqëria UK Kamëz ka burime të mjaftueshme ujore për plotësimin e kërkesës për ujë, për popullsinë totale të regjistruar në zonën e saj të shërbimit. Megjithëse burimet e saj janë të mjaftueshme, shoqëria UK Kamëz ble ujë me shumicë nga sha UK Tiranë, pasi disa segmente të sistemeve të saj të furnizimit më parë kanë qenë asete të Tiranës dhe furnizohen ende nga burimet e saj. Në fokusin e shoqërisë duhet të jetë mbrojtja e burimeve nëpërmjet shfrytëzimit me efikasitet të burimeve ujore të disponueshme, duke u bazuar në kërkesën për ujë si dhe reduktimin e humbjeve ujit 71.45% për të arritur dhe qëllimin final “shërbim me cilësi të lartë” dhe “kohëzgjatje të furnizimit me ujë me 24/7” për çdo njësi furnizimi.

UPA për Shoqërinë UK Kamëz

Për vitin 2023, shoqëria UK Kamëz raporton se sasia e “ujit që hyn në sistem” është **11,738,807 m³ ujë** dhe nuk është ujë që prodhohet tërësisht nga vet burimet e shoqërisë, pasi çdo vit, kjo shoqëri ble nga UK Tiranë rreth 6.4 milion m³ ujë. **Sasia e ujit të prodhuar rezulton 98 % i matur, ku mbi 50% të tij e zë sasia e ujit të blerë me shumicë i cili është i matur.**

Numri i lidhjeve me ujin është 28,210 lidhje, ku 85 % e tyre janë të pajisur me ujëmatës ndërsa pjesa tjetër faturohet aforfe. Rrjeti shpërndarës i furnizimit me ujë nuk është i organizuar në zona të pavarura me matje (DMA) e për pasojë shoqëria e ka të vështirë monitorimin e humbjeve të ujit në zonën e shërbimit si dhe ndërtimin e strategjive për zvogëlimin e tyre, me orientim prioriteti në DMA-të më problematike.

Vihet re, një rënie e “Faturimi Total” për vitin 2023 në vlerë 28.55% nga 38.41% i raportuar në vitin 2022, ndaj sasisë së ujit të prodhuar, ndërsa **“Uji Pa të Ardhura” (UPA) rezulton në nivelin 71,45 % nga 61.59% në vitin 2022, duke vlerësuar të papranueshëm faktin që janë në nivele mjaft të lartë dhe në përkeqësim.**

Rrjetet e furnizimit kanë shtrirje territoriale në zona të reja banimi (dikur toka bujqësore) ku ndërtimet gjatë 30 viteve janë bërë pa kriter e për pasojë rrjetet e furnizimit janë abuzuar nga banorët duke lidhur në to lidhje dyfishe apo të paligjshme. Shoqëria vlerëson se niveli i humbjeve nga lidhjet e paligjshme në sistemin e furnizimit është rreth 12.47 % të prodhimit vjetor, megjithëse është ulur krahasuar me vitin 2022, nevoja për eliminim e tyre është emergjente pasi vë në vështirësi financiare shoqërinë UK Kamëz. Shpesh herë janë konstatuar pasaktësi dhe raportim jo korrekt mbi komponentët përbërës të bilancit të ujit, nevoja për trajnim të stafit teknik është evidente.

Në Tabelën 53, paraqiten komponentët përbërës të Bilancit të Ujit për shoqërinë UK Kamëz mbi bazën e të cilave është kryer Bilanci dhe analiza e humbjeve të ujit.

Tabela 53. Bilanci i Ujit për Shoqërinë UK Kamëz – Viti 2023

Emërtimi	Volumi i Ujit (në m ³)	Ndaj Ujit të Prodhuar (në %)
Volumi i ujit të prodhuar që futët në sistem	11,738,807	100.00%
Konsumi i ujit të faturuar i matur	2,866,000	24.41%
Konsum i ujit të faturuar i pa matur	485,000	4.13%
Faturimi total	3,351,000	28.55%
Konsumi i autorizuar i pa faturuar	112,554	0.96%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në linjën e transmetimit	2,612,333	22.25%
Humbjet e ujit për shkak të lidhjeve të paligjshme në rrjetin shpërndarës	1,463,328	12.47%
Humbjet e ujit nga pasaktësi në matjen e ujit, nën faturim etj.	489,626	4.17%
Humbjet e dukshme (administrative)	4,565,287	38.89%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në linjat e transmetimit	2,455,456	20.92%
Humbjet e ujit nga rrjedhjet në stacionin e pompave, burim.	211,731	1.80%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve dhe derdhjeve në depot e ujit	31,231	0.27%
Humbjet e ujit për shkak të rrjedhjeve në rrjetin e shpërndarjes	965,998	8.23%
Humbjet e ujit për shkak të riparimeve në linjat e sistemit të Ujësjesit	45,550	0.39%
Humbjet Reale të ujit (teknike)	3,709,966	31.60%
Humbjet Totale (Reale dhe të dukshme)	8,275,253	70.49%
UJI PA TË ARDHURA	8,387,807	71.45%

Komente mbi të dhënat e Tabelës 53:

- UPA 71.45% rezulton në nivele të pakënaqshme dhe të pa tolerueshme që ka një trend përkeqësues.
- Humbjet administrative në nivelin 38.89% të prodhimit shkaktohen kryesisht nga lidhjet e paligjshme në rrjetet e transmetimit 22.25 %, shpërndarje 12.47 % dhe nga pasaktësi në matjen e ujit e nën faturim 4.17%. Këto humbje konsiderohen mjaft të larta dhe të papranueshme pasi kanë një impakt financiar negativ dhe rrezikojnë qëndrueshmërinë financiare të shoqërisë.
- Humbjet teknike në nivelin 31.6 %, rezultojnë kryesisht nga rrjedhjet në rrjetin shpërndarës 8.23 % dhe në rrjedhjet e transmetimit 20.92% të cilat konsiderohen në kufijtë e niveleve të pa pranueshme sidomos dhe trendi përkeqësues i këtij treguesi krahasuar me vitin 2022 që ka qenë në nivel 5.80%. Shoqëria duhet të analizojë situatën në terren për verifikimin dhe mundësinë e uljes së tyre.

Rekomandime:

- Të bëhen përpjekje për sigurimin e fondeve për të projektuar dhe zbatuar sisteme DMA në të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë që mundëson një monitorim, diagnostikim dhe marrjen e masave për uljen e humbjeve në sistemet e furnizimit me ujë, si dhe hartimin e një bilanci korrekt të ujit.

- *Të trajnojë vazhdimisht stafin teknik në programet kombëtare të humbjeve të ujit të organizuara nga SHUKALB dhe më gjerë, si dhe të caktojë një person përgjegjës për monitorimin, përpunimin dhe saktësimin e të dhënave të raportuara, për hartimin e bilancit të ujit për çdo DMA dhe për të gjithë zonën e shërbimit të shoqërisë.*
- *Duke patur parasysh që, nevoja për investime në ujëmatës në prodhim është e domosdoshme dhe imediate, Shoqëria duhet të marrë masa urgjente për gjetjen e këtyre fondeve nga qeveria qendrore apo burimet e brendshme të saj për instalimin e tyre në mënyrë që të hartohet një bilanc uji sa më real.*
- *Shoqëria duhet të gjejë fonde për të rritur përqindjen e konsumatorëve familjare me matës që ky tregues të jetë sa më afër nivelit 100%, për të mundësuar një menaxhim racional të kërkesës për ujë, si dhe minimizimin e humbjeve të dukshme, të cilat nga raportimi vlerësohen të kenë trend rritës pra janë përkeqësuar krahasuar me një vit më parë.*
- *Për çdo lidhje pa matës, në pamundësi për vendosjen e matësit, nëpërmjet faturuesve duhet të verifikohet numri i banoreve (certifikatë familjare) për çdo lidhje dhe më pas të faturohen sipas VKM nr.102, datë 16.03.1992.*
- *Hartimi i një plan veprimi me prioritet instalimin e matësive në shtëpitë private dhe kryesisht në zonat rurale, por edhe për të gjithë kategoritë e konsumatorëve, për të patur konsum të matur për çdo lidhje uji që faturohet.*
- *Në lidhje me përqindjen e lartë të mundshme të lidhjeve të paligjshme, sidomos ato në linjat e transmetimit, shoqëria duhet të ndërmarrë plan veprimi për të përcaktuar sa më saktësisht bazën e klientëve bazuar edhe në bazën e klientëve të OSHE-së duke filluar nga DMA-të më problematike të UK Kamëz.*
- *Të ngrihet një Task-Force e cila vazhdimisht e në bashkëpunim me degën e shitjes, të jetë në veprim në terren me verifikime në vend për anashkalim të ujëmatësit me lidhje dytësore apo klientë të paregjistruar me kontratë me shoqërinë, si kontroll i punës së lexuesve të matësive dhe në përgjithësi për evidentimin e problematikës me ujin e nën faturuar.*
- *Të krijojë dhe të mirëmbajë të gjitha sistemet e informacionit, për të patur raportim të saktë dhe të besueshëm të të dhënave të kërkuara, në lidhje me bilancin e ujit dhe çdo informacioni tjetër që mund të kërkohej.*
- *Të rrisë bashkëpunimin me ERRU-në për të tejkaluar vështirësitë në hartimin e bilancit të ujit dhe të dorëzojë atë në kohë pranë ERRU-së. Bilanci i ujit duhet të dorëzohet çdo 6 muaj, vërtetësia dhe saktësia e të dhënave të bilancit do të vlerësohet nga ERRU si penalitet ose bonus për shoqërinë raportuese.*